

SLOVENE C

Naročnina
za državo SHS:
za celoletno naprej Din. 40.—
za pol leta „ „ „ 20.—
za četrt leta „ „ „ 12.50
za en mesec „ „ „ 7.50

za inozemstvo:
celoletno „ „ „ Din. 150.—
mesečno „ „ „ „ 12.50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji „ „ „ Din. 10.—
v inozemstvu „ „ „ „ 20.—

Poslanna štev. 50 par.

== Cene inseratov ==
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—,
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, polna linija
po K 12.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvešeni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKSL.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni listi ne vračajo, ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredni telefon št. 50, uprava št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, narajev. 7563, preške in dunaj. 24.797

Dr. F. R.

Vzgojni cilj naše šole.

Vzgoja, če naj bo res vzgoja, mora imeti dvoje: cilj, namen, za katerega hočemo koga vzgojiti, in pot, metodo, po kateri se pri vzgoji ravnam. Če hočemo šolo postaviti na trdni temelj, moramo najprej vedeti, kaj hočemo iz gojencev napraviti. Kaj bodi cilj šolski vzgoji? Odgovori na to vprašanje so kaj različni.

Vzgoja bodi narodna in državna, pravijo nekateri. Ohraniti mladino narodu, poglobiti ji narodno zavest, vcepiti ji ljubezen do države, to naj bo cilj vse šolske vzgoje. Tako pravi n. pr. Pav. Fleré: »Za prvo dolžnost vsešolske odgoje pa smatramo: zbuditi v gojencu zanimanje za torišče, na katerem bo deloval v življenju kot član naroda, ga razviti in okrepiti telesno, ga usposobiti za delo in življenje pri skupnih narodnih interesih.« (Načrt preustrojitve šolstva in narodne vzgoje. Ljubljana 1919, str. 8.). Torej delo za narod in za državo in usposobljenost, ki je za to delo potrebno, bodi cilj vzgoje. Kaj je narodu in državi korist? Kultura, bogastvo, politična moč — to so vrednote, ki narodu in državi dajejo ugled in zagotavljajo vedno lepši procvit. A vse to so zunanje vrednote, ki same po sebi še ne zagotavljajo sreče. Zakaj prava sreča in prava popolnost je nekaj nematerialnega, nekaj duševnega, nekaj večnega. Kraljestvo človekove sreče je v človeku samem. Notranja popolnost človekova, njegova osebnost, njegov značaj, njegov etos — to je po mnenju vseh resnejših mislecev vseh časov človekova prava vrednost in njegova sreča. Zato delo za narod in za državo ne more biti »prva dolžnost vsešolske vzgoje«, kakor pravi Pavel Fleré, kar narod in država nista najvišji človekovi dobrini.

Človečanstvo, humaniteta — pravijo drugi — bodi namen vzgoji. Delo za narod in državo ne more jamčiti svetu miru, ker je v tem delu že tekma z drugimi narodi in drugimi državami, v tej tekmi pa se že razvija kal preprirov krivic, vojske, militarizma. Teh strašnih nadlog sedanjega časa naj nas reši čisto človečanstvo, humaniteta. Zavedaj se, da si človek: in ker človek, bodi dober, pomagaj, ne delaj krivice! Tako uči humaniteta. Naj bo to cilj šolske vzgoje? Kaj se pravi to: človek si, bodi dober! Človek si — to se pravi: imaš dušo in telo, kakor je to prastar nazor o bistvu človekovem, — ali pa se pravi: žival si, samo telo imaš, duše ali ni, ali pa nas nič ne briga, ker ne moremo o njej nič vedeti. Če pomeni človek prvo, tedaj bo vzgoja čisto nekaj drugega, nego če pomeni človek drugo. Zato humaniteta ni jasen in določen vzgojni cilj.

Solniki in pedagogi se skoraj brez izjeme strinjajo v tem, da bodi moralna vzgoja (poleg umstvene izobrazbe) cilj šoli. Vzgoja ima namen, gojencu zagotoviti trajno srečo; zakaj sreča je tisto, zaradi česar vse delamo, kar storimo. »Sreča« je tisti motor, ki giblje vse naše dejanje in nehanje. Vemo pa iz lastnega doživljanja, da res prava, trajna sreča obstoji le v notranjih duševnih vrednotah. »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi«, to misel je že pred Kristusom izrekel Sokrat. Dobra vzgoja je tista, ki zagotovi gojencu pravo notranjo srečo in to je prava svoboda, svoboda duše, svoboda, ki zagotavlja človeku neodvisnost od vsega materialnega, svoboda, ki človeku omogočuje vedno in povsod tako delati in ravnavati, kakor je najbolje, najresničnejše in najlepše. Kdor bi v najvišji meri dosegel to svobodo za pravo etično življenje, bi bil najbolj srečen. In tako življenje mora biti cilj prave moralne vzgoje. Svobodno etično udejstvovanje svoje lastne volje — to bi bila naloga in bi bil višek človeškega življenja. In to je tudi, pravi Kant.

Oglejmo si to Kantovo avtonomno etiko natančneje.

Za popolno srečo svobodnega etičnega udejstvovanja sta potrebni dve reči: 1. popolna svobodna volja, 2. trdna neizpodbitna etična načela, ki se naj jih volja vedno, v vsakem slučaju z vso varnostjo lahko oprime. Kjer je eden ali drugi izmed teh pogojev nepopoln, nezanesljiv, tam ni popolne etične sreče. Jasno pa je, da te po-

polnosti volje in etičnih načel (življenjskih norm) ni pri nobenem zemskem bitju. Tako popolnost in svoboda volje in absolutno varnost in zanesljivost načel more biti in dati le — Bog. Samo na Boga more človek popolnoma varno opreti svojo voljo, samo v božjem razodetju najdemo tista najpopolnejša etična načela, ki so tako gotova, da damo za to gotovost lahko svoje telesno življenje, da rešimo življenje svoje duše.

Kar je najvišji cilj našega življenja, to mora biti tudi najvišji cilj šolski vzgoji. Če je etična popolnost, ki ima svojo najvišjo stopnjo v Bogu, cilj človeškemu življenju, tedaj mora ista etična popolnost biti tudi končni cilj šolski in vsaki vzgoji. Ta cilj pa je mogoče doseči le na podlagi versko-nravnih ali versko-moralnih vzgoje.

Solo hočemo reformirati. In glejte, takoj pri prvi točki šolske reforme: namen šolske vzgoje, gredo mnenja narazen. Pri diskusiji, ki jo je priredil »Akademski socialno-pedagoški krožek« 9. januarja, so se slišali najrazličnejši predlogi, kako naj se formulira namen šolski vzgoji. Vse, kar se je predlagalo, je nepopolno in polovičarsko. Če hočemo imeti dobro vzgojo v šoli, mora biti ta vzgoja versko-nravná. Imejmo toliko poguma in priznajmo to sebi in drugim. Samo versko-nravná vzgoja doma in v šoli nam more mladino in našo prihodnost rešiti. Šola, ki ne sloni na podlagi versko-nravné vzgoje, je zidana na pesek. Kdor se bojuje proti versko-nravní vzgoji v naši šoli — ljudski in srednji —, ta koplje grob narodu in državi.

Videant consules — — —

Izstop muslimanov iz vladne koalicije.

Belgrad, 19. jan. (Izv.) Jugoslovanski muslimanski klub je imel danes svojo sejo, na kateri je končno javno sklenil, da izstopi iz vlade. Ta sklep muslimanov je pomemben v toliko, ker je nezadovoljnost muslimanov z vladno koalicijo tako velika, da je proti pričakovanju celo to vedno vladno stranko privedlo do resnih konsekvenc. Z izstopom muslimanov iz vlade se

je moralni položaj vladne koalicije zelo poslabšal, tembolj ker muslimani niso izstopili zgolj iz strankarsko-materialnih razlogov, ampak tudi iz principiellnih. Muslimani so naglašali vedno avtonomistični program, tudi ko so bili v vladi in so za centralistično ustavo glasovali le radi materialnih dobrin, ki jim jih je nudila vlada.

Radikalci za novo politično smer.

Belgrad, 19. jan. Radikalni klub je imel sinoči svojo sejo, na kateri so se dotaknili vrste vprašanj, ki so na dnevnem redu. Najprej so razpravljali o odboru za zunanje stvari ter je klub po končani razpravi sklenil, da se zahteva raznih klubov glede ustanovitve medparlamentarnega odbora za zunanje stvari kategorično odkloni. Dalje so razpravljali o administrativni razdelitvi države. V klubu je mnenje, da se mora vsled današnje politične situacije in vsled kratkega časa rešitev tega vpraša-

nja odgovoriti. Država se mora razdeliti po prometnih, gospodarskih in geografskih razmerah. Kakor se trdi, je glede pokrajin zunaj Srbije stališče radikalcev to, da naj se današnja okrožja (?) in županije pretvorijo v oblasti. Ker se to mnenje ne strinja s predlogom vlade, so o tem v radikalnem klubu razpravljali do go. Do končnega rezultata niso prišli in se bo razprava nadaljevala jutri. Jutri bodo razpravljali tudi o izboljšanju prometa.

Kontrola zunanje politike.

Belgrad, 19. jan. V demokratskem klubu je bila danes tudi razprava o vprašanju medparlamentarnega odbora za zunanje stvari. Do končnega zaključka v tem vprašanju ni prišlo, v klubu pa je večina za to, da se ustanovi medparlamentarni odbor za zunanje stvari, ki bi imel z vlado sodelovati v vprašanjih zunanje politike.

Redukcija — korupcija.

Belgrad, 19. jan. Danes predpoldne je imel demokratski klub drugi sestanek, na katerem so razpravljali o uradniškem vprašanju. Demokrati stoji na stališču, da se mora izvesti redukcija uradništva, toda tako, da se sposobni in narodni uradniki pustijo v službi, kvalificirani in nekvalificirani, in da se mora posebno izvesti redukcija slabega uradništva, v prvi vrsti nenarodnega.

Papež obolet.

Rim, 18. januarja. (Stefani) »Osservatore Romano« poroča, da je papež zbolel za bronhialnim katarom, ki ni posebno nevaren, da pa je moral ustaviti avdijence in leži v postelji.

Rim, 18. jan. (Stefani). Po vestih listov iz zanesljivih virov povzroča zdravstveno stanje papeža vendarle nekaj vznemirjenja, ker se je temperatura bolnika čez dan dvignila na 39.9 in ker se je razširil bronhialni katar. Z ozirom na visoko starost bolnika pričakujejo zdravniki komplikacije. Navzlic temu, da mu je njegova okolica odsvetovala, je bolnik zapustil za nekaj časa posteljo. Dvomljivo je, ali bo mogel sv. Oče koncem t. m. sprejeti belgijskega kralja, kakor je bilo to določeno. Papež je sprejel danes obisk svojega nečaka.

Rim, 19. jan. (Izv.) Papež je ponoči nekaj ur mirno spal. Splošno stanje se je izboljšalo. Vročina, ki se je včeraj pojavila, je kmalu zopet odnehala. Danes zjutraj je bila temperatura normalna. Današnji buljetin se glasi: Stanje neizpremenjeno. Bronhialni katar se ni razširil. Vročina je padla.

INTRIGE PROTI LASTNEMU MINISTRU

Belgrad, 19. jan. (Izv.) V demokratski stranki so pričeli intrigirati proti notranjemu ministru dr. Voji Marinkoviću, ker hoče uvesti zmerno notranjo politiko, posebno glede cenzure časopisja. Dr. Marinković tudi ne odobrava organizacije konfidentov, katero je ustanovil prejšnji minister Svetozar Pribičević.

POGAJANJA ZA VOLIVNI ZAKON.

Belgrad, 19. jan. (Izv.) Glede volivnega zakona se vrše pogajanja med radikalci in demokrati. Radikalci se več ne zavzemajo za to, da bi se volivni zakon takoj predložil narodni skupščini. V parlamentarnih krogih sodijo, da letos sploh še ne bo novih volitev.

ZA PREHRANO SLOVENIJE.

Belgrad, 19. jan. (Izv.) Poslanec Skoberne je danes v imenu Jugoslovanskega kluba predlagal ministru za socialno politiko, da se glede prehrane predvsem pomaga Štajerski in Kranjski.

GIMNAZIJE V ČRNIGORI.

Belgrad, 19. jan. (Izv.) V Črnigori je 17 gimnazij, tako da pride na vsakih 17.000 ljudi po ena gimnazija. Prečanski poslanci zahtevajo, da se število teh gimnazij zniža. V Srbiji je 30 gimnazij, za katere pa ni dovolj profesorjev niti dijakov.

POS LANIK POPOVIČ PRI HAINISCHU.

Dunaj, 19. jan. (Izv.) Jugoslovanski poslanik Tihomir Popović je bil danes v avdijenci pri zveznem predsedniku dr. Hainischu, kateremu je izročil svoje poverilnice. — Enako je izročil dr. Hainischu svoje poverilnice tudi novi poljski poslanik Lasonski.

ZITA SE VRNE NA MADEIRO.

Rim, 19. jan. (Izv.) Švicarska brzojavna korespondenca poroča: Bivša cesarica Zita bo okoli 25. t. m. zapustila Švico in odpotovala preko Pariza in Madrida na Madeiro.

MAŽARSKI KARLISTI.

Budimpešta, 19. jan. (Izv.) Karlisti, ki so pod vodstvom Stefana Friedricha, bodo za svojega načelnika izvolili grofa Julija Andraszyja.

Državno zborovanje nemškega centra.

(Dopis.)

Monakovo, 16. jan.

15. t. m. so se zbrali zastopniki nemškega centra na državno zborovanje v Berlinu. Državno zborovanje je imelo izreči svojo odločilno sodbo o tem, je li politika centra v državnem zboru prava. Gre namreč za to, da so nekateri, zlasti akademični krogi pod vplivom nacionalistične monarchistične reakcije začeli sejati nezadovoljstvo proti taktiki stranke, katere vodi državo v delovni koaliciji s socialno demokracijo. Ti maloštevilni krogi žele zblizanja med centrom in nacionalistično nemško ljudsko stranko pod geslom antisocializma in plemenskega antisemitizma. Vprašanje levega, odločno krščanskosocialnega in desnega krila v stranki ni igralo v Berlinu več velike vloge. V tem oziru se je v centruu že popolnoma ustalila krščanskosocialna smer, jemajoč seveda ozir na dejanske razmere, ki zahtevajo, da se obvaruje nemško gospodarsko življenje nevarnih eksperimentov, dokler popolnoma ne ozdravi. Značilen je bil govor tovarnarja Pfeifferja iz Essena, ki se je brezpogojno postavil na stališče mednarodnega osemurnega delovnika. Važen je strankin komunike, kjer se centruu postavlja proti nacionalnemu šovinizmu na stališče krščanske skupnosti narodov.

O poteku sledeče podrobnosti:

Predsednik stranke dr. Porsch omenja državotvorno delo centra, ki je dala Nemčiji od prevrata sem že tretjega kancelerja. Vodstvo stranke kakor tudi ministri so vedno delali v sporazumu s poklicanimi strankinimi korporacijami. Cilj centra ostane, da združi v enoto vse krščanske elemente Nemčije, ki stoji na temelju republiške ustave.

Državni delovni minister dr. Brauns zahteva, da se socialna politika centra oziroma na potrebni dvig produktivnosti. Delavstvo mora uživati dobroto osemurnega delovnika, zato pa je delo dolžnost vsakogar. Finančna politika centra gre za tem, da obdavi predvsem stvarne enote (Sachwerte). Glede šolske postavodaje se imajo predvsem ščititi pravice staršev. Glede koalicije z drugimi strankami je slejkoprej potrebno sodelovanje s socialno demokracijo, ker morajo pri vodstvu državnih poslov priti v poštev predvsem delojemalski sloji. Misel meščanskega bloka centrum odklanja. Treba pa je okrepiti državno avtoriteto.

V debati je fabrikant Ffeiffer izjavil, da je brezpogojno za osemurni delavnik, ki ga je zasigurati potom mednarodne konvencije. Krščansko delavstvo se zaveda svoje delovne dolžnosti; to je treba toplo pozdravljati.

Minister Graw iz Württembergja se ostro obrača protipoizkusom centralizacije. Obrača se proti državnim šolam. Državi se ne smejo brez potrebe naprtiti nove naloge in razširjati njen delokrog. Stojimo slejkoprej za avtonomijo dežela in zavračamo centralizem, ki pomenja podvojenje uprave in stroškov! (Velika odobravanje.)

Fehrenbach se ostro obrača proti kritikastrom v stranki. Centrum ne more stopiti v koalicijo z nemško ljudsko stranko (nacionalistični reakcionarji), ker hoče centrum sodelovati v vladi le z elementi, ki stoji na podlagi republikanske ustave. (Viharno odobravanje.) Kar se nekaterih akademskih krogov tiče, ki so se združili v »Hochschulringu« pod demagoškimi antisocialističnimi, antisemitskimi in antirepublikanskimi gesli, nimajo ti gospodje niti trohice realnega političnega smisla. Sicer pa visoko cenimo idealizem mladine in želimo, da nam pomaga pri pozitivnem delu dograditve države.

Bauer pozivlja k večjemu zaupanju do izkušenih voditeljev stranke.

Zbor je enoglasno sprejel resolucijo, v kateri izreka vodstvu stranke popol-

no zaupanje in ga pozivlja, da nadaljuje po izraženih smernicah, ki naj pomorejo k gospodarskemu in političnemu zedinjenju vseh narodov sveta.

Drugi dan, 16. t. m., se je debata nadaljevala. Končna strankina enunciacija poudarja, da centum zavrača plemenski nacionalni egoizem in idejo pravice močnejšega ter stoji na stališču krščanske družinske skupnosti vseh narodov. Glede Nemčije same bo branil republikansko obliko države in krščansko socialno politiko.

Zborovanje ima svoj idejni pomen za vse krščanske stranke Evrope.

Prometna konferenca.

Gradec, 18. jan. Pod predsedstvom predsednika legacijskega svetnika Lukesa je danes začela prometna konferenca nasledstvenih držav meritorne razprave. Seja se je začela predpoldne in se je popoldne nadaljevala do 19. Razprava se je začela s prečitanjem ekspozicij posameznih delegatov. Avstrijski ekspozice se načelno izjavlja za popolno svobodo prometa in torej za to, da se odpravi prisilni potni list in vizum. Zahteva pa kot predpogoj reciprociteto in neko omejitve glede nekaterih vzhodnih držav, pri katerih bi se mogel obdržati prisilni potni list. Ako se bi svobodni promet ne mogel izvesti, želi Avstrija čim liberalnejši režim. Avstrija je že sprejela pariške sklepe in jih izvedla napram vsem državam. Razen tega tudi ne zahteva, da morajo prosilci za vizum priti osebno v urad za potne liste, in morajo dokazati potrebo potovanja. Avstrija pa zahteva, da morajo tudi druge države pooblastiti svoja zastopstva, da v lastnem delokrogu dajejo vizum, da se s tem odpravi vsako nepotrebno omejevanje potovanja. Ekspoziciji italijanskih, češkoslovaških in madžarskih delegatov so se v glavnem postavili na stališče pariške prometne konference, samo poljski ekspozice to popolnoma odklanja. Poljska delegacija se je s tem postavila v očitno nasprotje proti pariškemu sklepom in onemogočila enoten dogovor nasledstvenih držav. Predsednik konference je opozoril poljsko delegacijo, na očitno protislovje s stališčem, katero je poljski delegat zavzel na konferenci v Portorožu in ki je s podpisal zapisnik za sklicanje graške konference, ter ga pozval, da naj pri svoji vladi brzojavno zahteva nove in zadovoljujoče instrukcije. Če bi teh ne zahteval ali jih ne dobil, bi bila krivda Poljske, ako bi se graška konferenca razbila, mesto da bi dovedla do splošnega sporazuma nasledstvenih držav glede potnih listov. Zastopnik Jugoslavije se je v zmislu instrukcij svoje vlade zadržal samo informativno in še ni objavil svojega načelnega stališča. Konferenca se je nato bavila z razpravo o posameznih točkah pariške resolucije. Prihodnja seja bo jutri.

AMERIŠKI POGOJI ZA UDELEŽBO NA GENOVSKI KONFERENCI.

Pariz, 19. jan. »New York Herald« javlja iz Washingtona: Harding in Hughes pričakuje pred končnoveljavnim sklepom glede udeležbe na konferenci v Genovi nova poročila poslanika Harveya, ki je že odposlal mnogo gradiva o razgovorih in pogajanjih, ki jih je imel v Cannesu glede konference v Genovi. Zedinjene države želijo kar najbolj natančnih informacij glede predmetov, o katerih se bo na konferenci razpravljalo. Vendar pa se more poudarjati, da so Zedinjene države pripravljene sprejeti povabilo in ako razvoj stvari ne bi povzročil izpremembe, se more uradni sprejem povabila pričakovati v 14 dneh, namreč po končani razorožitveni konferenci. Zedinjene države polagajo največjo važ-

nost na to, da se določijo natančne smerice. Ako bi konferenca v Genovi hotela zaplesti Zedinjene države v evropsko politiko, se Amerika ne bo udeležila konference. Zaradi tega se želijo boljše jamstva, kakor samo besedilo sklepa v Cannesu, preden se bo izrekla končnoveljavna odločitev.

IZJAVA NOVE FRANCOSKE VLADE.

Pariz, 18. jan. V izjavi, ki se jutri predloži ministrskemu svetu, poudarja vlada glede zunanje politike svojo voljo, vzdrževati in okrepiti sklenjene zveze, ter svojo odločnost, opirati se na versaillesko mirovno pogodbo. Kar se tiče konference v Genovi, meni ministrstvo, da mora Francija prej zahtevati od sovjetov jamstva. Izjava veli dalje, da se mora Nemčija končno odločiti, izpolniti svoje obveznosti ter popraviti škodo.

Pariz, 19. jan. V vladni izjavi, ki je bila prečitana danes v parlamentu, se izjavja: Glavna naloga kabineta je, da se zagotovi iskreno sodelovanje s parlamentom. Izjava opozarja na nujne zakonske načrte, ki se tičejo proračuna, organiziranja narodne brambe, znižanja vojaške službene dobe in ustanov socialne solidarnosti. Nato je obravnavala vladna izjava reforme, ki jih zahteva finančni položaj. Francoske finance se morejo rešiti le tedaj, ako Nemčija popolnoma izpolni svoje obveznosti glede svojih obnovitev. Vladna izjava se obrača nato zoper propagando, ki očita Franciji nekako imperialistično blaznost, in poudarja, da zahteva Francija samo to, da bi se Nemčija držala sklenjenih pogodb. Francija v tem oziru ne more popuščati.

TROCKIJ O MEDNARODNEM POLOŽAJU.

Moskva, 19. jan. Dne 16. jan. je bilo otvorjeno zasjedanje moskovskih sovjetov. Trockij je govoril o mednarodnem položaju. Izvajal je, da mora biti Rusija pripravljena na to, da bi bila morda konferenca v Genovi zmožna ukreniti mirno pot, kakor tudi ob meji dežele naščuvati zoper Rusijo, na kar mora biti pač Rusija pripravljena. Glede zadržanja Amerike v Vzhodni Aziji je izjavil Trockij, da se Japonska ni priljubila. To pa je njegovo osebno mnenje, katerega mnenja pa niso njegovi uradni tovariši.

VLADNA KRIZA V RUMUNJI.

Bukarešta, 19. jan. Kralj je poveril sestavo nove vlade pristašu liberalne stranke Bratianiju. Jean Duca prevzame ministrstvo zunanjih poslov in Vintila Bratianu ministrstvo za finance. Glede drugih ministrstev se še vršijo pogajanja. Parlament se razpusti.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA ČESKEM.

Praga, 19. jan. (Izv.) »Narodni Politika« poroča, da so priprave za prve predloge glede ločitve cerkve od države končane. Obstojajo trije načrti, ki se tičejo praznikov, vodstva matrik in uporabe cerkva.

ZNIŽANJE ŠTEVILA URADNIŠTVA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 19. jan. Komisija narodne zveze javnih nameščencev je na svoji večeršnji seji sporočila, da bo vlada v kratkem predložila zakonski načrt glede velikega zmanjšanja števila javnih nameščencev. V kratkem bo približno 11.000 nameščencev deloma vpokojenih, deloma s končno veljavno odpravnino odpuščenih.

ENVER PAŠA UJET.

Pariz, 19. jan. Listi poročajo iz Carigrada, da je bil Enver paša ujet na Kavkazu in da bo izročen angorski vladi.

GLAD V RUSIJI.

Moskva, 19. jan. Število stradalajočih na Krimu znaša 120.000. Na uralskem ozemlju je obolelo na legarju preko 80 odstotkov ljudi. Povsod primanjkuje zdravnikov.

Moskva, 19. jan. Iz Orenburga javlja: Pričetkom leta 1922 je znašalo število gladujočih v kirgiški republiki dva milijona - to je 70 odstotkov vsega prebivalstva.

Nemški vpliv v Jugoslaviji.

Nedavno so objavili češki »Narodni Listy« velezanimiv članek pod naslovom: »Nemška ofenziva v Jugoslaviji«, ki razpravlja o pomenu trgovske pogodbe med Nemčijo in Jugoslavijo. Članek ugotavlja, da bo Nemčija izpodrinila vse druge države iz jugoslovanskega trga in tudi Češko. Ta gospodarski proces pa ima tudi velik politični pomen.

Nemška gospodarska ofenziva v Jugoslaviji ima dobre izglede. Nemci imajo na jugoslovanskem trgu veliko tradicijo. Priznati moramo odkrito, da imajo ogromno večino jugoslovanske trgovine na ozemlju bivše Avstrije židje v svojih rokah, ki ne simpatizirajo s Čehi, mogoče po krivdi Čehov samih. Ravno tako vzdržujejo židje skoro po vsi Jugoslaviji nemški trgovski jezik; oni govorijo nemški tudi v svojih rodbinah in v družbah. Vpliv nemške kulture je silno velik in Nemci so še danes na najboljšem glasu v vsi Jugoslaviji kot odlični strokovnjaki, kot delavci in kot solidni trgovci.

A tudi z gospodarskimi krogi na ozemlju bivše Srbije imajo Nemci zelo dobre zveze in to celo zelo prijateljske. V začetku 20. stoletja je bila Nemčija skoro edini kupec poljedelskih proizvodov Srbije in Nemčiji je pripisovati veliko zaslug, da je Srbija zmagala nad Avstrijo v znani carinski borbi. Največ konzulatov je imela Srbija v Nemčiji. Nemec je Srbom znan kot najboljši odjemalec njihovih produktov, kot organizator njihovega izvoza in kot učitelj industrializacije. Srbi so kot trgovci zelo trezni ljudje in neprijateljstvo od večeraj se je vsled trgovskega sporazuma spreminilo danes v trgovsko prijateljstvo.

Tradicionalne trgovske zveze so naravno najjačja opora nemške trgovske ekspanzije. Poleg tega se nahaja v Jugoslaviji cela legija nemških strokovnih delavcev, mojstrov, agronomov, inženjerjev in uradnikov, ki posredno ali neposredno podpirajo nemške gospodarske in s temi tudi politične interese. V Jugoslaviji se nahaja dalje veliko število nemških naselbin, ki so po svoji kulturi in organizaciji naravnost vzorne, zlasti v Vojvodini. Ti nemški kolonisti so bili že pred vojno v narodnem oziru silno zavedni, ker so uživali bogato državno podporo in ker so imeli silno razvito ljudsko, obrtno in srednje šolstvo. V tem oziru so danes nekoliko bolj na tistem, a kljub naglašanju svoje lojalnosti se vendar nočejo asimilirati in bodo prej ali pozneje trdni stebri nemške ekspanzije. Baš te dni so Nemci v Jugoslaviji sklenili, da bodo postavili pri prihodnjih volitvah za državni zbor svoje posebne kandidate. Položaj za nemško ekspanzijo je torej zelo ugoden in na to se Nemci tudi pripravljajo. Sigurne znake za to pripravo opazamo že od leta 1921 dalje.

Za nemško propagando je na delu cela vrsta strokovnjakov, ki pišejo v liste, imajo predavanja itd. V Frankfurtu so osnovali društvo za nemško-jugoslovansko vzajemnost, ki prireja predavanja, enquete itd. Ta pokret vodi znani nemški publicist Herman Wendel. V Frankfurtu deluje tu-

di nemško-jugoslovanska banka in društvo za medsebojno trgovino. V Belgradu snujejo Srbsko banko, ki uživa vladno podporo. Nemški strokovnjaki potujejo po vsi Jugoslaviji in zbirajo informacije, organizirajo svoj vpliv in sklepajo prijateljske zveze. V jugoslovansko časopisje lansirajo članke z germanofilsko tendenco. Tako n. pr. je prinesel »Agrar Tagblatt« članek sindikata monakovske trgovske zbornice iz peresa dr. Simonsa o trgovskih odnosih med Bavarsko in Jugoslavijo. (Mi ne moremo trditi, da bi bil omenjeni članek germanofilski, ker je bil čisto strokoven. Op. uredn.)

Vsi jugoslovanski listi pozdravljajo trgovsko pogodbo z Nemčijo kot velik in znamenit dogodek. V Zagrebu so ustanovili društvo »Jug«, da goji medsebojno trgovino. Berlinska veletrgovina Kröpelin je poverila svoje zastopstvo v kraljevini SHS ravnatelju jugoslovanskega kompasa Pavloviću. Na zagrebškem velesejmu, ki bo l. 1922, bo zastopana vsa nemška veleindustrija. Dunajčanje že sedaj delajo za razširjenje nemškega izvoza. Informacijsko in reklamno podjetje R. Mosse v Berlinu se je združilo z zagrebškim istovrstnim podjetjem Blockner, da posreduje zveze med nemškimi in jugoslovanskimi veletrgovinami.

Mnogi jugoslovanski listi imajo v Nemčiji svoje stalne trgovske dopisnike. »Agrar Tagblatt« prinaša redno naznanila važnejših knjig in poročila o nemški znanstveni literaturi. »Jugoslavenski Lloyd« je objavil članek, ki dela lepo reklamo za nemške fabrike poljedelskih strojev. »Süd-slawischer Lloyd« je objavil članek, v katerem je razložil obširno vse koristi, ki jih bo imela Jugoslavija od trgovske pogodbe z Nemčijo. V tem članku ugotavlja, da so si Nemci zagotovili prost uvoz gospodarskega propagandnega materiala, brošur in cenikov. Ta reklamna sredstva bodo širili po državi brezplačno, če bo potrebno, tako da bo tudi zadnja vas dobila vse potrebne gospodarske informacije, bodisi v nemškem ali pa v hrvatskem jeziku, kje da naj kupi potrebno blago. S 15. decembrom so vpejali direktni vlak Zagreb-Ljubljana-Solnograd, ki ima direktno zvezo z vso Nemčijo. Na Donavi plovejo že danes ladje nemških in avstrijskih parobrodskih društev. V Passau-u obstoji velika centrala za plovitbo in za železniški promet med Nemčijo in Jugoslavijo. Ravnotam so osnovali veliko agenturo jugoslovanskih uvoznih družb. Nemška trgovina pa si ni znala poiskati poti v Jugoslavijo le po Donavi, in po železnicah, ampak tudi po morju. Kraljevina SHS gradi v Solunu velike magacine za izvoz. To blago bodo vozili Nemci po morju do izliva reke Rene in po Reni dalje v notranjost Nemčije. Nemci dajejo kredite za ustanovitve raznih kulturnih in pedagoških društev. V nemških listih čitamo oglase, v katerih se pozivajo nemški podjetniki, da osnujejo v Jugoslaviji svoje podružnice in da vlagajo svoj kapital v jugoslovansko industrijska podjetja. V jugoslovanskih listih pa čitamo oglase, ki naznanjajo veseli dogodke, da je blago iz Nemčije dospelo.

Mi Čehi lahko zavidamo Nemce na njihovem prijaznem sprejemu v Jugoslaviji. Če se bodo izvršile vse točke trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo, ni dvoma, da bodo imeli pri industrializaciji Jugoslavije Nemci prvo in odločilno besedo, ker so že zdavnaj preštudirali vso Jugoslavijo, ker imajo prvovrstne informacije in ker lahko importirajo v Jugoslavijo neomejeno število strokovnjakov vsake vrste.

Tako piše veliki češki list. Mi pa moramo biti oprezní, da nas nemški valovi ne objamejo pretesno in preveč.

Colomba.

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 3.

(Dalje.)

XIX.

Zdravnik je prišel precej pozno. Doživel je med potjo čudno pustolovščino. Srečal ga je Giocanto Castriconi in ga zelo uljudno prosil, naj gre pomagat ranjencu. Peljal ga je k Orsu, da mu obeže rano. Potem ga je bandit spremil daleč proti vasi ter ga silno hitel zabavati med potjo s pripovedovanjem o slavnih profesorjih v Pizi, ki naj bi bili baje vsi njegovi zaupni prijatelji.

»Zdravnik« je rekel bogoslovec ob slovesu, »navdali ste me s tolikim spoštovanjem, da smatram za potrebno, da vas opominim, da mora biti zdravnik prav tako previden v svojem govorjenju kakor spovednik.« Prišel se je igrati z baterijo svoje puške. »Pozabili ste na kraj, kjer smo vas imeli čast videti. Z Bogom, ves vzhujen sem, da sem se sprijaznil z vami.« Colomba je prosila polkovnika, naj bo zraven pri raztelesenju.

»Bolje ko vsak drug poznate bratovo puško,« je rekla, »in vaša prisotnost bo zelo koristna. Sicer je zraven toliko izprijenih ljudi, da smo res v nevarnosti, če nihče ne brani naših koristi.«

Colomba je ostala sama z miss Lidijo ter tožila, da jo silno boli glava. Predlagala ji je izprehod malo iz vasi ven.

»Sveži zrak mi dobro dé,« je rekla. »Tako dolgo je že, kar se ga nisem nadihala.« Ves čas med potjo je govorila o bratu; miss Lidija, ki jo je tak pogovor živo zanimal, se ni zavedela, da sta zašli že daleč od Pietranere. Solnce je zašlo, ko je šele opazila in opomnila Colombo na vrnitev. Colomba je rekla, da pozna bližnico, ki jima silno prikraja pot nazaj in je krenila s steze na drugo manj obhojeno pot. Kmalu pa je začela plezati po tako strmih pobočjih, da se je morala neprestano z eno roko oklepati vej, da je vzdržala ravno vesje, dočim je z drugo vlekla za sabo svojo tovarišico. — Čez dober četrt ure te težavne poti sta dospeli na malo planoto, obrastlo s mirtami in robidjem, iz tal pa so štrleli navpiki veliki granitni robovi od vseh strani. Mis Lidija je bila trudna, a vasi ni bilo nikjer na izpregled in že je bila skoro noč.

»Ne bojte se,« je odgovorila Colomba. »Le pojdiva naprej; kar za menoj.«

»Povem vam, vi se motite. Vas ne more biti na oni strani tam. Stavila bi, da ji obračava hrbet. Verjemite, luči, ki jih vidiva tako daleč tam, to je v Pietraneri.«

»Draga mi prijateljica,« je rekla Colomba z nemirnim glasom; »prav imate;

»toda dvesto korakov odtod... v tej gošči...«

»No?«

»Moj brat je tu; mogla bi ga videti in objeti, ko bi vi hoteli.«

Miss Nevil je bila trenutek presenečena.

»Šla sem iz Pietranere,« je nadaljevala Colomba, »ne da bi me kdo opazil, ker sem bila z vami... sicer bi me zasledovali... Biti tako blizu njega in ga ne pogledati... Čemu bi ne šli z mano pogledat mojega brata? Kako veselje bi mu napravili!«

»Toda Colomba, zame se to ne spodobi...«

»Razumem. Ve mestne ženske, se vedno vznemirjate radi dostojnosti, me, vaše ženske, pa se ne zanimamo za to, kaj se spodobí, ampak kaj je prav in dobro.«

»Toda tako pozno jel... In vaš brat, kaj si bo mislil o meni?«

»Misli bo, da ga njegovi prijatelji niso zapustili, kar mu dá poguma.«

»Pa moj oče! Kako ga bo skrbelo...«

»On ve, da ste z mano... No, odločite se... Zjutraj ste gledali njegovo sliko,« je dostavila s hudomušnim nasmehom.

»Ne... res, Colomba, ne upam si... Ti banditi, ki so tam...«

»No, dobro, ti banditi vas ne poznajo, kaj jim mar? Hočete iti?...«

»Moj Bog!«

»Pojdiva. Gospodična, samo še malo. Same vas tu ne morem pustiti; kdo ve, kaj se lahko zgodi. Torej, ali greva gledat Orsa... ali se skupaj vrneva v vas... Bog ve, kdaj ga vidim sicer, svojega brata, morda nikoli...«

»Kaj pravite Colomba?... Pa pojdiva, a samo za minuto in se takoj vrneva.« Colomba ji je stisnila roko in brez besede tako hitro začela iti dalje, da jo je miss Lidija komaj dohajala. K sreči se je Colomba kmalu ustavila rekoč svoji tovarišici:

»Ne bližajva se dalje, predno jih ne obvestiva, sicer bi naju znala zadeti kake kroglice.«

Tedaj je med prsti zažvižgala. Kmalu se je začelo pasje lajanje in prednja straža se je brez obotavljanja prikazala. Bil je naš znani Brusco, ki je takoj spoznal Colombo in se ji ponudil za vodnika. Po zviti ozki stezi v gošči sta se prikazala dva do ušes oborožena možaka.

»Brandolaccio, ste vi?« je vprašala Colomba. — »Kje je moj brat?«

»Tam doli,« je odgovoril bandit. »A bližajte se mu tiho in to prvič po dogodku. Za Bogal Sedaj vidim, da kjer more hoditi hudič, tudi baba lahko hodi.«

Previdno sta šli obe ženski dalje. Poleg ognja, čegar svetlobo so previdno zakrili z kamenitim svidkom, sta zapar-

Politične novice.

✚ Izraz pobožne želje je poročilo zagrebške »Riječi«, da bi Jugoslovanski klub bil pripravljen stopiti v vladno namesto muslimanov ali vsaj pomagati vladi v parlamentu. Revizija ustave je prvi pogoj Jugoslovanskega kluba za vstop v katerokoli vlado neglede na razne načelne zahteve, ki ločijo Jugoslovanski klub od sedanjih vladnih strank. Slovenski demokrati listi so seveda točno posneli poročilo. »Riječi«, »Jutro« si je ta špas dovolilo celo v uvodniku. Saj še ni čas kislih kumarci!

✚ Što se babi htilo, to se babi snilo. »Slovenski Narod« sanja o razkolu v »klerikalni« stranki. Bilo bi res prav lepo za demokrate, če bi se SLS razklala, vprašanje je le, ali je res pripravljena storiti liberalcem to uslugo. »Narod« vidi v svojih sanjah dve struji v ljudski stranki. Na eni strani stoji dr. Korošec, ki ga uvršča »Narod« med »konservativce«, na drugi »Narodov« bav-bav, dr. Gosar, ki je pri »Narodu« avanziral za voditelja »katoliških boljševikov.« Zanimivo pa ni toliko, da je Gosar boljševik, nego predvsem to, da je glasom »Naroda« njegov prvi adjutant gospod Škulj iz Dolenje Vasi, ki so ga doslej imeli za prav lojalnega državljana. Dr. Korošec, dr. Gosar in gospod župnik Škulj si bodo brezdvoma nad to »Narodovo« iznajdbo privoščili jutri izborni zabavo. Seveda je »Narod« vpletel v to svojo fantastično povest še gospoda knezoškofa, ki je baje Gosarja in Škulja zaradi njunovega boljševizma ekskomuniciral. Tudi g. knezoškof se bo gotovo nad tem pristrano smejal in bo »Narodu« hvaležen, da tako skrbi za duševno razvedrilo v »klerikalni« stranki. Doslej smo večkrat slišali, da je naravnost velik kulturni nedostatek, da v Sloveniji nimamo humorističnega lista, toda vsak nam bo odslej rad pritrtil, da ga ni treba, ko »Narod« tako izvrstno skrbi za našo zabavo. V dopolnitev k »Narodovi« notici moramo dodati, da obstoji v SLS še več drugih struj. Imamo n. pr. še frankofilske in anglofilske struje, potem pristaše humanizma in realizma, ekspresioniste na eni in impresioniste na drugi strani, je pa še struja, ki je za staroversko umetnost v obliki platnic »Socialne Misli«. Ne smemo pozabiti, da imamo pristaše ljudske stranke, ki so za popolno in take, ki so le za delno abstinenco! Morebiti ve kdo še za kakšno strujo v naši stranki; naj se oglasi v »Narodovem« uredništvu.

✚ Prosto po »Slov. Narodu«. Demokratska stranka v Sloveniji je v popolnem razsulu. To je znana stvar. Manj znano pa je, da se bodo še ostanki demokratske stranke v Sloveniji razcepili na neštete gostilniške klube. Med demokrati je namreč velik spor. En del vztraja na razdelitvi Slovenije v dve oblasti, drugi se je v tem vprašanju akomodiral programu SLS in je za enotno, nerazdeljeno Slovenijo. Razkol med Žerjavovci in staroliberalci se je vsled tega tudi povečal. Vrhtega ustanovi g. Frelih, nezadovoljen s kulturnobojno politiko demokratov, novo stranko. Tudi Bolčev Pepe misli na novo frakcijo, ker je z Engelbertom Franchettijem vred nezadovoljen z demokratsko davčno politiko, ki bo uničila trgovce in obrtnike. Govori se celo, kakor namigava »Slov. Narod«, da kupuje konzorcij demokratskih puntarjev Zvezno tiskarno, da ustanovi nov demokratski list, ki bo pobijal »Slov. Narod«, »Jutro«, »Tabor« in druga demokratska glasila. Popoln polom demokratskih ostankov je torej nezogiben.

✚ Bosanski radikalji so se organizirali v novi stranki. Stranki so pristopili dr. Sr-

skić, dr. Andrić, Lazarević in znani Stjepan Kobasica. Program nove stranke obsega tri točke: rešitev agrarnega vprašanja, boj proti muslimanom in zahteva, da radikalji iz Srbije ne smejo kandidirati v Bosni.

✚ Nov list. Izhajati je pričel nov list v treh jezikih, v francoskem, nemškem in srbohrvatskem. Naslov lista je »Jugoslovanski Informator« ozir. francosko »L'Informateur Yougoslave« ali nemško: »Der jugoslavische Informator«.

✚ Novo ime naše države. Sarajevska »Srpska Riječ« je iznašla novo ime za našo državo. Naj se ne imenuje SHS, tudi ne Jugoslavija, ampak »Srpska Jugoslavija«.

✚ Sledečo čedno sliko o razmerah v naši državi objavlja zagrebški »Obzor« od 19. t. m. namesto uvodnega članka: »1. Siromašnega dijaka Ivana Rezna je ustrelil žandar na planini Svinjača v duvanjskem okraju v Bosni. Streljal je 4 krat, nazadnje ga je zadel v glavo. Truplo je skril. Ko so stariši iskali fanta, so jih hoteli žandarji speljati na napačno sled. Ko pa se je truplo vendarle našlo, so žandarji javili, da se je fant ponesrečil. Ko so pa na zahtevo kmetov truplo odkopali in preiskali, so ugotovili, da je bil fant ustreljen; 2. V Martinjski vasi pri Sisku iztirjavata občinski upravitelj Car in žandarmerijski stražmeštar od kmetov svoto 50.000 kron kot kaznen, ker se neki rekruti niso odzvali svoji dolžnosti. Na podlagi kakšnega zakona to dela, o, nihče ne ve; 3. V Bitolju so zaprli nekaj carinikov, ker so državo okradli in osleparili približno za 24 milijonov kron; 4. V Sarajevu so odkrili novo afero z obupalom, v katero so zapletene vojne in civilne oblasti; 5. Pokrajinski namestnik Gjurgjević v Sarajevu je dal ostavko na svojo službo, ker je v društvu z dr. Srbskićem neopravičeno potrošil nekaj milijonov za invalide določenega denarja; 6. Nihče ne ve, ali naj plača davek na poslovni obrt ali ne. Službeno javljajo, da morajo obvezniki plačati ta davek za 3 mesece, če nočejo biti kaznovani. Deputaciji interesov pa je finančno ministrstvo odgovorilo, da se bo uredba izpremenila in da je vplačevanje odgojeno; 7. Finančni minister dr. Kumanudi je zagrozil, da bo zagrebško borzo zaradi nekih nepravilnosti zaprl. Dan prej pa so bili borzni funkcionarji odlikovani z redom sv. Save; 8. V parlamentu ni dal niti ministrski predsednik niti zunanji minister nikakega ekspozita; noben minister se ne oglasi k besedi, kamo-li da odgovarja na interpelacije. To se imenuje parlamentarizem in kontrola nad vlado.« — »Obzor« pravi, da navaja te slučaje zato, da bi ljudje uvideli, kaj nam v prvi vrsti manjka: **dobro in poštena uprava**, ki je važnejša kakor pa srbsko-hrvatski spor.

✚ Dr. Momčilo Ivanić v Bolgariji. Znan pristaš Protičev dr. Momčilo Ivanić je odpotoval v Bolgarijo. Pred svojim odhodom je imel daljša posvetovanja s Pašićem in z ministrom vnanih zadev dr. Ninčevićem. Iz tega sklepajo, da je dr. Ivanić odšel v Bolgarijo kot pooblaščenec belgrajske vlade v posebni misiji.

✚ Demokratska liga. Zemljepisec prof. dr. Cvijić je odpotoval nedavno v Split. Kakor javljajo zagrebški listi, se je tam sestal z dr. Trumbićem in se z njim razgovarjal o obnovitvi demokratske lige, ki so jo bili svoj čas ustanovili v Parizu razni člani Jugoslovanskega odbora, a pozneje so vsi glasovi o tej ligi utihnili.

✚ Dr. Smodlaka — zemljoradnik. — Splitski »Život« ponovno konstatira, da je dr. Smodlaka vstopil v zemljoradniško stranko in se v uvodniku bavi s tem dogodkom. »Život« ugotavlja, da je dr. Smodlaka že ponovno menjal svoj politični program. Poslednji svoj politični program je

izdal 1. 1920. S svojim vstopom v zemljoradniško stranko se je postavil napram lastnemu programu v diametralno nasprotje. V svojem programu je proglasil nedotakljivost premoženja, glede agrarne reforme pa se je postavil na stališče, da se mora dati pravična odškodnina. Zemljoradniška stranka pa proglašala, da se morajo takoj ukiniti vsi fevdalni, kolonski in slični odnosi, zemlja pa naj se razdeli brezpogojno in brez odškodnine. — Na vsak način čudna izprememba.

✚ Čehoslovaško-avstrijska pogodba in nemška krščansko-socialna stranka na Češkem. Kakor poroča »Prager Tagblatt«, sta odpotovala dva odposlanca nemške krščansko-socialne stranke na Češkem na Dunaj, da se informirata o razpoloženju dunajskih krščansko-socialnih krogov glede čehoslovaško-avstrijske pogodbe. Kakor znano, so nemški krogi na Češkem proti pogodbi, dočim jo avstrijski krščansko-socialni krogi odobravajo.

✚ O Lloyd Georgu sodi ves svet, da je prekosil Ljenina. Mir z Irsko otvarja možnost miru z Egiptom in Indijo. Prijateljstvo z Ameriko se je utrdilo. Gospodarska konferenca sveta, ki je sad njegovih prizadevanj, obeta dolgo dobo miru med narodi. Na vsak način je Lloyd George, ki je med vsemi državniki, kateri so sodelovali pri verzalski pogodbi, ostal edini na svojem mestu, danes najsimpatičnejša oseba v obeh delih sveta.

✚ Avstrija in Čehoslovaška. V zvezi s pogodbo v Lani je vprašanje posojila, ki je Avstriji obljubljeno od strani čehoslovaške vlade. Delegati so že od obeh strani imenovani. Vrhtega je češka vlada dovolila, da se premog, ki je potreben za dunajsko mestno plinarno, ne bo več dvojno obdavčeval in je celo sklenila, da se Dunaju vrnejo dosedaj vplačani zneski od dvojnega obdavčevanja. Ta vsota znaša okoli 787 in pol milijonov avstrijskih kron.

✚ Nemški državni kanceler dr. Wirth, član centra, je na državnem kongresu centra izjavil, da mora misel o gospodarski solidarnosti vseh narodov sveta postati geslo vse mednarodne politike. To kot dodatek k današnjemu našemu dopisu o državnem kongresu centra.

✚ Irska republika. 15. t. m. se je nova vlada neodvisne irske republike pod predstvom Collinsa preselila v dublinski grad, kjer je dozdaj stoloval podkralj. Angleške čete so do poslednjega moža zapustile Irsko. Inozemski strokovnjaki soglašajo s tem, da razpolaga Irska z vsemi sredstvi za gospodarski in kulturni prosep države.

✚ Važen angleški glas proti francoski politiki. V londonskem listu »Times« je napisal glavni urednik Steed članek o angleško-francoskem razmerju, ki je toliko zanimivejši, ker se je Steed kot zastopnik »vojega lista udeležil konference v Washingtonu in v Cannesu. Steed pravi: »V zadnjih tednih svoje vladavine je imel Briand priložnosti dovolj, da spozna nekatere strani položaja Francije, ki jih večina Francozov ne vidi ali pa noče videti. Francoski nacionalisti mislijo, da je Angliji angleško-francoska zveza mnogo potrebnejša kot Franciji. Ravnotako mislijo Francozi večinoma, da se nahaja Anglija v težkem gospodarskem in političnem položaju, tako da je Anglija danes mnogo manj uvaževanja vredna činitelj kot le kdaj poprej. Stvar pa ni taka. Francozi so bistvo konference v Washingtonu popolnoma prezrli. Istotako se udajajo Francozi napačnemu mnenju, da je Francija v gospodarskem oziru tako neodvisna, da lahko popolnoma mirno gleda na svojo politično izolacijo in na gospodarski polom vse Evrope. Fran-

cozi so mnenja, da lahko na svojo pest izsilijo od Nemčije plačilo za reparacije z orožjem. Tv mnenje pa je fantastična prevara. Večina Francozov nima niti pojma o položaju, v katerem se Francija nahaja. Francozi gledajo svet skozi obrnjen daljnogled, čeprav francosko ljudstvo ni agresivno in obsoja vsako osamljenje.« — Slično pišejo vsi angleški listi.

✚ Nemčija in Rusija. Sovjetski trgovinski delegat za Nemčijo, Krestinskij, se je vrnil iz Moskve ter prinesel s seboj obširen projekt sovjetske vlade glede gospodarskega sodelovanja med Rusijo in Nemčijo.

✚ Sporazum glede omejitve vojnega brodogoja velikih držav, ki imajo interese v tistem oceanu, je popolnoma dodelan in sprejet, tako da bo lahko sledila ratifikacija. Treba se je pa še dogovoriti glede utrdb. Zdi se, da se bo Japonska obvezala, da ne utrdi otokov, ki leže nasproti Filipinom, da pa Anglija sme imeti utrdbe okoli Singapura.

Občinske volitve na Goriškem.

V nedeljo, 15. t. m., so se vršile na Goriškem, po Italijanih zasedenem Notranjskem in Koroškem občinske volitve, ki so po dosedaj znanih rezultatih za Slovence zelo častno izpadle, čeprav so veliki sneženi zameti številnim našim volilcem onemogočili pot na volišče. V naslednjem priobčujemo doslej znane izide volitev.

Na Krasu so zmagali Slovenci v Tomaju, Dutovljah, Koprivi, Skopem, Štorjah, Velikem Repnju, Avberju, Slivnem, Št. Petru, v Nabrežini je 10 Slovencev, 5 Italijanov, v Sežani imajo večino Slovenci, v Lokvi istotako, Selo, Povir, Zgonik imajo večino demokratije, v Pliskovnici Slovenci. Gorjansko, Kobiljaglava, Komen, Štanjel imajo narodno večino, Veliki Dol 49 komunističnih glasov, narodnih 41, Šempolaj ima večino narodna stranka. Madež so edino Mavhinje, kjer je prodrla z večino protinarodna zveza s 115 glasovi in ima narodna stranka 97 glasov.

V goriški okolici so zmagali Slovenci v Števerjanu, Podgori, Vrtojbi, Trnovem, v Čepovanu imajo večino agrarci, manjšino komunisti, v Opatjem selu so prodrli komunisti z 219 glasovi, narodna stranka 44, v Ozeljanu ima večino narodna stranka, v Renčah narodna stranka 227, komunisti 177, Dol-Otlica narodna stranka 260, komunisti 15, Gojače, Banjšice, Bate, Trebuša, Osek narodna stranka, Gabrije agrarci 115, kmetje 35, Lokovec agrarci 75, kmetje 16, Lokavec narodna stranka 180, komunisti 41, Črniče narodna stranka. V Solkanu, Mirnu in Štandreu imajo večino komunisti, v Št. Petru pri Gorici je dobila narodna stranka 8 mandatov, Italijani 7.

V tolminskem okraju: Tolmin narodna stranka 556, kmetje 250, Log, Trenta, Soča, Čezsoča ima večino narodna stranka, manjšino socialisti, v Bovcu ima narodna stranka 176, komunisti 175, v Kobaridu večino narodna stranka, manjšino agrarci, Sv. Lucija večino narodna stranka, manjšino gospodarska, slično je tudi po drugih goriških krajih. Grahovo ima narodna stranka 326, agrarci 295.

V Idriji ima narodna stranka 529 glasov, komunisti in socialisti 517, Italijani 84. Zabnica, Ukve, Lipaljaves in Belapeč imajo slovenske stranke večino. V Medani in Biljani v Zapadnih Brdih imajo večino socialisti, manjšino gospodarska stranka.

O novi taksi na oglase.

✚ Uradni List pokrajinske uprave za Slovenijo je v svoji štev. 2. z dne 9. jan. 1922. objavil besedilo zakona o novi taksi na oglase. V objavljenem besedilu pa je nekaj nejasnosti, ki nujno potrebujejo pojasnil ozir. premembe.

Tako smatra gori navedeni zakon med drugim za oglase tudi vse časniške notice, s katerimi se čitatelji obveščajo o porokah, zarokah itd. Vesti o zaroki, poroki, smrti, prenehanju izpitu, doseženem doktoratu in dr. tatisne urednik skoro brez izjeme samo zato, da obvesti kot novičar čitatelje svojega lista o tem dogodku ali pa s tako beležko počasti imenovanega ali njegovo rodbino.

Tovrstne beležke so torej strogo uredniška zadeva, katere nihče ne naroči, še manj pa plača, in nima od njih nobenega materialnega haska ne zadevna stranka in ne časopis.

Enako je tudi z naznanili raznih narodnih, kulturnih in drugih društev, naznanili državnih in cerkvenih oblastev v uredniškem delu lista.

Z objavo beležk o prireditvah, občnih zborih, znanstvenih predavanjih, sejah društev in korporacij vrši časopis samo svojo narodno in kulturno dolžnost, objavo oblastvenih odredb in razglasov mu pa narekuje državni patriotski ozir. verski moment.

Iz navedenega jasno sledi, da take in podobne beležke že s stališča navadne pravičnosti ne bi smele zapasti taksi za oglase. Ako

zili Orsa. Ležal je na kupu listja in bil odet z gosto kosmato banditsko suknjo. Bil je zelo bled in slišati je bilo kako težko diha. Colomba je sedla poleg njega in ga s sklenjenimi rokami tiho motrila, kakor da premišljeva je moli. Miss Lidija si je pokrila z robcem obraz ter se stisnila za njo; od časa do časa pa je dvignila glavo, da Colombi čez ramo pogleda ranjenca. Četrte ure je minilo, ne da bi kdo hrnil. V veliko zadovoljnost miss Lidije se je Brandolaccio na bogoslovčev znamenje odpravil z njim v grmovje; zdelo se je namreč — danes prvič — brade in oprema banditov vendarle preveč krajevno pobarvane.

Končno se je Orso premaknil. Colomba se je takoj sklonila nadenj in ga večkrat objela, obšipajoč ga z vprašanji o rani, o bolečinah, o potrebah. Ko ji je odgovoril, da je kar mogoče dobro, jo je brž ko je prišel na vrsto, vprašal po miss Nevil, če je še v Pietraneri in če mu je pisala. Colomba mu je sklonjena nad brata popolnoma zakrila tovarišico, ki bi jo bil v temi itak le težko spoznal. Prijela je z eno roko miss Nevil, z drugo pa je ranjencu rahlo dvignila glavo.

»Ne, dragi brat, ni mi dala pisma za te... A vedno misliš na miss Nevil; pač jo zelo ljubiš?«

»Ljubim jo, ljubim, Colomba!... A ona me morda sedaj zaničuje.«

Ta hip pa je miss Nevil hotela siloma iztrgati roko, a ni se bilo lahko izmuzniti Colombinemu prijemu, kajti njena sicer majhna in nežna roka je bila močna, kakor smo že parkrat videli.

»Zaničevala da bi te,« je odvrnila Colomba, »po vsem tem, kar si storil... Nasprotno, dobro govori o tebi... Ah, Orso, mnogo bi ti mogla povedati o njej...«

Še vedno se je roka hotela izmuzniti, a Colomba jo je vlekla bliže in bliže k Orsu.

»Čemu pa bi mi ne odgovorila?« je rekel ranjenec. »Eno samo vrsto in bil bi zadovoljen.«

Ko je Colomba položila roko miss Lidije v bratovo roko, jo je nehala vleči in bušila v smeh:

»Orso,« mu je rekla, »pazi, da mi ne govoriš slabo o miss Lidiji, kajti ona razume zelo dobro korziško narečje.«

Miss Lidija je koj umaknila svojo roko in blebetala neke nerazumljive besede, Orso pa je mislil da sanja.

»Vi tu, miss Nevil! Moj Bog kako ste si upali? Ah, kako ste me osrečili!«

S težavo se je dvignil ter se ji skušal približati.

»Spremila sem vašo sestro,« je rekla miss Nevil, »da bi ne sumila, kam gre... tudi sem se hotela prepričati... Oh, kako slabo se vam tu godi!«

Colomba je sedla k Orsovi glavi, ga previdno dvignila in mu glavo naslonila na svoja kolena. Roki mu je ovila okrog vratu in dala miss Lidiji znamenje, da se približa.

»Bliže, bliže,« je rekla. »Bolnik ne sme preveč glasno govoriti. In ko se je miss Lidija obotaljala, jo je prišla za roko in jo prisilila, da se je ušedla tako blizu, da se je njena obleka dotikala Orsa in da je njena roka, ki jo je še vedno Colomba držala, počivala na ranjenčevi rami.

»Prav dobro je tu,« je rekla Colomba veselega obraza. »Kaj ne, Orso, da je prijetno v grmovju v vojnem taboru v tako lepi noči, kakršna je danes?«

»O, da, lepa noč,« je rekel Orso.

»Nikdar je ne pozabim.«

»Pač veliko trpite, kajne?« je vprašala miss Nevil.

»Ni tako hudo,« je odvrnil Orso.

»Umrl bi rad tu.«

In njegova roka se je bližala roki miss Lidije, ki jo je še vedno držala vkle njeno Colomba.

»Na vsak način vas morajo prenesti kam, kjer vam bo mogoče vsaj malo postreči, gospod della Rebbia,« je rekla miss Nevil. »Nič več ne bom mogla spati, ko sem videla, kako slabo spite pod milim nebom...«

(Dalje.)

ta protikulturni zakon sploh ostane v veljavi, je nujno potrebno, da se pri izdelavi zadevnega pravilnika na vsak način upošteva ravno kar navedeni razlog.

Taksa bi se morala zahtevati pač samo od onih beležk v uradniškem delu, ki nosijo izrazit značaj oglasa ali reklame, ki jo stranka izrecno naroča in plača, n. pr. priporočila bančnih zavodov, industrij, in trgovskih podjetij, hotelov, restavracij ali gostiln, bioskopskih in podobnih predstav.

Konečno omenjamo, da zakon nikjer ne govori o morebitnih pomotah pri zaračunavanju davka na oglase, kakoršne pomote niso izključene ne pri upravah in ne pri davkarjih. Taki slučaji bi se absolutno ne smeli smatrati za kazniv prestop, ampak za računsko napako kot tako, ki se na opozorilo popravi pri obračunu za naslednjo dekadno. Slučaji pomot se bodo pojavljali tem gotoveje dotlej, dokler se potom posebne navedbe ali poslovnika z vs o preciznostjo ne pojasne zgoraj navedene dvomljive ozir. neopravičene določbe.

Dnevne novice.

— Kdor želi govoriti na shodu za pravni prerod, naj se blagovoli zgledati naprej, ker se sicer utegne število govornikov namnožiti tako, da se ne bodo mogli vsi razvrstiti. Priglasje sprejema Dobrodelna pisarna, Poljanski nasip 10. Za govore, priglasene šele na shodu samem, se ne more jamčiti, če bodo mogli na vrsto priti, ker je že zdaj več krajsih govorov zaznamovanih, ki niso bili objavljeni. Med drugimi se je priglasilo tudi vrlo kmetsko dekle z Gorenjskega z daljšim lepim govorom popolnoma lastne tvorbe. Zanimanje za shod raste. Pričakujemo, da se bosta dobro odzvala dežela in mesto. Domoljubi-poštejniki, skupaj na plemenito delo!

— Marenberg. Dne 17. t. m. je tu nenadoma preminul č. g. kaplan Ernest Vidic. Pogreb je 20. t. m. ob 9. uri. — N. v m. p. — Državne blagajne ne smejo 5 dinarskih bankovcev več sprejemati. Finančno ministrstvo je odredilo, da se vzamejo 5 dinarski bankovci iz prometa. Državne blagajne jih po 20. januarju 1922 ne smejo več sprejemati. Pač pa jih bodo zamenjale valde podružnice Narodne banke še do 20. julija 1922, centrala pa celo do novembra 1922.

— Iz Žužemberka nam pišejo. Dolgo smo upali, da dobimo avtomobilno pošto zvezo s Stično, žal, upali zaman, a navsezadnje smo celo dočakali, da imamo od 9. t. m. samo vsak drugi dan pošto zvezo z ostalim svetom. Prej je prihajala pošta redno vsak dan, zdaj pa samo vsak drugi dan t. j. 2., 4., 6., 8., 10., 12., itd. Da bodo imeli trgovci zaradi omejene poštne zveze z železnico dokaj škode, leži na dlani. Časniki pa prihajajo tako, da smo en dan brez njih, naslednji dan pa prideta po dve številki. Torej naročniki listov tudi godrnjajo zaradi sedanje poštne zveze, ki bi bila pomanjkljiva v zadnji gorski vasi, kaj pa še za trg Žužemberk! Prosimo pošto upravo, da uvede k nam vsakdnevno pošto zvezo, vsaj tako kakršna je bila.

— Odvetniška vest. V imenik odvetniške zbornice v Ljubljani sta se vpisala dr. Janko Brejc in dr. Vinko Rapotec.

— Stalno vpokojeni so: dvorni svetnik v IV. čin, razr. Mihael Gabrielič, predsednik okrožnega sodišča Tomaž Cajnkar in višja deželno sodna svetnika z naslovom in značajem dvornih svetnikov dr. Martin Travner in Fr. Vedernjak, ker so dovršili 65. leto življenja.

— Poštne vesti. Imenovani so: za poštarico odpravnica Marija Urbančič v Škocjanu p. Mokronogu, za brzojavne adiunkte aspirantje Viktor Povše, Anton Kavčič, Josip Šulc v Ljubljani, Josip Salamun in A. Kocelj v Mariboru. Podeljena je odpravniška služba Rogoševci Mariji Kričej. Preseje pa Olgi Dobnik. — Premješeni so: poštni oficijant Fr. Turk iz Maribora v Celje, poštne oficijantke Vida Modic iz Kočevja v Celje, Heda Grahek iz Pragerskega v Kočevje, Ljuba Živko iz Ormoža v Maribor, Jakobina Kolbe iz Celja v Ormož, poštni oficijant Marij Černigoj iz Ljublane v območje poštnega ravnateljstva Split in poština oficijantka Franciška Turk iz Koprivnice v območje poštnega ravnateljstva Novi Sad. — Odpovedala se je poštini službi pisarn. oficijantka Marija Brunič v Ljubljani. — Uvrščene so v oficijantski stalež poštarica Marija Narbeshuber in poštini odpravnički Pavla Goleš in Ana Rupar. — Začasno upokojeni sta poštarica Franciška Jaklič v Dolenji vasi pri Ribnici in poština oficijantka Ana Bergant v Konicah. — Umrl je poštar Matevž Bevc v Boh. Bistrici. — Službene pogodbe je odvezana poština odpravnica Sarika Horvath v Rogoševcih.

— Za definitivne živinozdravnike so imenovani na dosedanjih službenih mestih začasni živinozdravniki: Josip Kodre v Zalcu, Fr. Lobnik v Gornji Radgoni, Ivan Vandoč v Stični in Franc Veble v Konjicah, vsi v IX. čin, razr.; nadalje Franc Baš v Mozirju, Anton Sok v Dolnji Lendavi, Le-

opold Varl v Krškem, Pavel Kolenc v Dravogradu in Anton Močilnik na Prevalah, vseh pet v X. čin, razr. državnih uradnikov.

— Sprejem gojencev v strojno šolo vojne mornarice. Vojno ministrstvo, oddelek za mornarico, razpisuje tečaj za sprejem gojencev v strojno šolo vojne mornarice v Gjenoviču (Boka Kotorska). Lastnoročno pisane prošnje se morajo poslati najkasneje do 30. aprila 1922 komandantu strojarske šole ratne mornarice v Zeleniki, Boka Kotorska, Dalmacija. Prošnji se morajo priložiti spričevala o državljanstvu, starosti, dosedanjim izobrazbi, navedenosti, dalje dovoljenje staršev oziroma varuha, dokaz, da je prošilec bil najmanj dve leti v železarski obrti, zdravniško spričevalo in izpričevalo o samskem stanu. Sprejetih bo do 70 gojencev, ki se bodo po dovršenem 18 mesečnem tečaju uvrstili v vojno mornarico kot strojniki, oziroma elektriki.

— Bivša sodišča za pobijanje draginje. Po odredbi ministrstva za socialno politiko imajo vsa bivša sodišča za pobijanje draginje izročiti svoje arhive v varstvo občinskih oblastem. Vse razsodbe občinskih sodišč se imajo skupno z dotičnimi akti izročiti policiji ali pa sodišču prve stopnje v nadaljno postopanje.

— Promet v nevarnosti. Prometno ministrstvo je do 16. januarja porabilo že vse kredite in zahteva od parlamenta nemudoma novih, ker bi se moral drugače promet ustaviti.

— Španska bolezen se zopet širi. Posebno hudo razsaja v Angliji, predvsem v Londonu. Prime se predvsem starejših oseb. KomPLICIRA se s pljučnico. Tudi pri nas se bolezen začinja. Več slučajev se poroča tudi iz Reke.

— Kam je izginil kinin? Belgrajska »Epoha« prinaša v eni zadnjih številok sledeče zanimivo odkritje: Na našem reparaciji je dobila naša država iz Nemčije tudi pet zabojev kinina. V vsakem je bilo 50 kg, torej skupno 250 kg kinina. Kilogram kinina se plačuje danes po 417 frankov. Kinin bi se moral razdeliti med vojno ministrstvo in ministrstvo za narodno zdravstvo. Naša komisija je zaboje s kininom prevzela v Regensburgu, jih pregledala, zapečatila in odposlala po Donavi v Belgrad. Ko je komisija glavnega sanitetnega skladišča v Zemunu odprla zaboje, da jih pregleda, je mogla samo ugotoviti, da so prišli zaboji popolnoma nepoškodovani, obenem pa tudi popolnoma prazni. Niti enega praška kinina ni bilo! Dosedaj se še ni moglo konstatirati, če je bila osleparjena komisija v Regensburgu, ali če je kinin ukraden med vožnjo po Donavi.

— Malaria v južni Srbiji. V bitolskem okrožju se vedno bolj širi malaria in raste število bolnikov neverjetno hitro. Da bi razširjanje te nevarne bolezni preprečili, je ministrstvo za narodno zdravje ustanovilo več bakterioloških postaj in dve avtokoloni, ki bosta te postaje obiskovali z vsemi potrebščinami.

— Zvišane pisemske pristojbine v Italiji. V Italiji so te dni znatno zvišali poštne pristojbine. Za priporočeno pismo je plačati 90 centesimov, za ekspresno 1 liro. Za inozemstvo do 20 gramov 80 centesimov, za vsakih nadaljnjih 20 gramov pa 40 centesimov.

— Podražitev vožnje po dunajski cestni železnici. Radi zvišanja plač uslužbenecem je dunajski občinski svet sklenil, da se plača za eno vožnjo po cestni železnici mesto 30 K odslej 60 K. To je že tretja podražitev v kratkem času. Ker pa bo kljub temu še vedno velik deficit, je pričakovati v najkrajšem času ponovnega zvišanja tarife.

— Ženske proti luksuzu. Sarajevske ženske so prišle z veliko akcijo proti luksuzu in so v ta namen sklicale več javnih zborovanj. O uspehu pa se v splošnem precej dvomi.

— Koliko se je popilo v Novem Sadu 1. 1921. Te dni čitamo v listih, koliko je popil Novi Sad, ki ima skoraj polovico manj prebivalcev kot Ljubljana. Skupno se je popilo 3.586.000 litrov alkoholnih pijač in sicer 13.926 hl vina, 3287 hl slivovke, 405 hl ruma, 405 hl brinjevca in 68 hl likerja. Za to je plačal Novi Sad 503.537 kron trošarine. Tudi ni ravno malo!

— Nov oropedični zavod. Med ministrstvom za socialno politiko in ministrstvom za narodno zdravje se vrše pogajanja, da bi ministrstvo za socialno politiko prevzelo veliko posestvo kralja Milana v Polipolici pri Nišu. Na tem posestvu naj bi se postavil velik, moderno urejen oropedični zavod.

— Afera z vojaškimi čevlji v Sarajevu. Sarajevski listi poročajo, da so v Sarajevu te dni odprli novo afero z vojaškimi čevlji. Govori se, da so v to afero zapleteni poleg častnikov in nekaterih podčastnikov tudi mnogi ugledni sarajevski trgovci, ki so kupovali in prodajali ukradene čevlje.

— Avtomat za časopise. Seveda so to novo iznajdbo napravili v Ameriki. »Rochester Herald« je postavil na vseh prometnih krajih avtomate, v katere se postavi okrog 100 izvodov lista. Če vržeš 3 cente v avtomat, dobiš 1 izvod lista. List je na ta način dobil mnogo več odjemalcev kot pa prej, dokler je imel precej drage kolporterje.

— Drago odvažanje snega. Zadnje dni je tudi na Dunaju padlo precej snega. Samo očiščenje tranjavskih tračnic in prehodov je stalo dunajsko občino 72 milijonov a. kron.

— 420 kron za kg črnega kruha. Od 15. t. m. so dunajski peki povišali cene kruha. 1 kg črnega kruha stane 420 kron, ena žemljica, ki tehta 3 in pol dkg, pa 30 kron. Hlebec belega kruha, ki je težak 32 dkg, stane 360 kron. S tem je postal za navadne neverjetniško rodbino tudi kruh — luksus.

— Stavka kavarinskih nameštencev v Gradcu končana. Ker se je med lastniki kavnar in kavariniki natakari dosegel sporazum, ki določa, da se plače iznajdbi z omiki, ki jih dobivajo uslužbenci dunajskih kavnar, se je končala stavka kavarinskih natakarijev. Kavariniki obrati so se davi zopet otvorili.

— Samomor. Ivanka Kosmač, 18 letna hčerka tovarniškega mojstra v pokolu na Javorniku se je v nedeljo zvečer v bližini Javornika vrgla pod

tovorni vlak. Bila je takoj mrtva. Samomor je izvršila v stanju duševne zmedenosti.

— Pretep v Zalem Logu. Jakob Jensterle in Jožef Kemperle sta 20. novembra zvečer razgrajala v Demšarjevi gostilni na Zalem Logu in metala kozarce in steklenice, katere sta pozneje Demšarju plačala. Sprla sta se tudi z Olojzijem in Francelom Prezljem, ki sta hitro zapustila gostilno, toda Kemperle in Jensterle sta stekla za njima. Oborožila sta se s kolom in pobila na tla brata Prezla in ju močno poskodovala. Deželno sodišče je prisodilo pretepačema vsakemu 2 meseca ječe.

— Poškodba. S sekuro je udaril Lovrenc Bizjak 28. novembra v gostilni Marije Gorjanc Antona Finžgarja in mu močno ranil levo, s katero je Finžgar prestregel proti glavi namenjeni udarec. Deželno sodišče je prisodilo Bizjaku 3 meseca težke ječe.

— Tatvine. Gabre Juriču iz Dolja je bila ukradena obeka v vrednosti 7175 kron. Tatvino je izvedla nevarna tatnica Danica Tomazin iz Doljane pri Raki. — Služkinja Mariji Sodja in Ani Tomšič pri gostilničarju Šumiju na Lescah je bila ukradena obeka v vrednosti 4100 kron. — Med vožnjo z Rakeka v Prezid je bil ukraden lesnemu trgovcu Antonu Zagarju ovitek, v katerem je bilo blaga v vrednosti 4467 kron.

— Rop v Suši. Trije neznani roparji so oropali gostilničarko Katarino Mazgar v Suši, okraj Velika Gorica. Mazgarjevi so odnesli gotovine 17.000 kron, 5 srebrnihakov po 5, 2 po 2 in 40 po 1 krono. Roparji so bili oblečeni v vojaško obleko.

— Sneg. Zadnje dni ni samo naša Ljubljana v resnici bela, ker jo je pokrila debela plast snega, temveč prihajajo poročila o velikih snežnih zametih z vseh strani sveta. V Črni gori je po nekod zapadel do 3 metre visok sneg in je že itak slab promet skoraj popolnoma usavljen. Tudi na progi Dunaj—Semerning je radi snega precej otežkočen promet. V Švici pa so nesreče vsled plazov na dnevnem redu. Dasiravno so v tej deželi lavine vsakoletna prikazen, vendar so letos izredno številne in pogoste. Zanimivo je, da je zapadel sneg tudi v Italiji in drugih južnih krajih, kjer večina ljudi sploh nima pojma, kako sneg izgleda, ker je v teh krajih sneg izredna prikazen.

Gosnodarstvo.

RIBARSKI TEČAJ NA BLEDU.

V dneh od 28. do 30. decembra minulega leta se je vršil na Bledu prvi tečaj za umetno ribogojstvo. Vodil je tečaj naš znan najboljši in svetovno vpoštevani ribarski strokovnjak prof. Ivan Franke ob primernem številu udeležencev.

Na Bledu se nahaja še staro ribje vališče ob potoku Rečica, ki tvori glavni dotok jezera. To vališče je dal odsek za ribarstvo Pokrajinske uprave, oddelka za kmetijstvo adaptirati ter opremiti z novimi modernimi takozvanimi Scherbellhuberjevimi valilnimi aparati, v nekaterih bližnjih studenih pa napraviti provizorična vališča, tako da znaša kapaciteta cele naprave do pol milijona iker. Te blejske naprave so le začasne, ker se namerava zgraditi to leto nov moderni ribogojni zavod v Bohinju z velikim vališčem (za poldrug milijon iker) in primernimi ribniki za odgojevanje ribjega zaroda. Načrti za to največjo ribogojno napravo so že izdelani in zasiguran je tudi že potreben kredit. Iz tega centralnega zavoda namerava se zalagati vsa manjša lokalna vališča z ikrami, dočim bi se zarod dobavljati direktno ribarskim gospodarjem. Potrebno pa je, da se interesente upoznajo temeljito in to tudi praktično z vsemi posli umnega ribogojstva. V to svrhu je sklenil odsek za ribarstvo pri oddelku za kmetijstvo prirediti večdnevne ribarske tečaje, katerih prvi se je vršil zadnje dni lanskega leta na Bledu. Čas za njega prireditelj diktira narava. Kakor lansko leto, so se tudi letos drstile postvri radi majhnih voda izredno pozno in tako se je vršil glavni lov za pleme baš o Božiču.

Naš izkušen prebogati ribarski nestor prof. Ivan Franke je obdelal s svojimi predavanji na tem prvem tečaju poleg splošnih nauk o ribah in ribogojstvu predvsem pridobivanje iker, njih umetno oplojevanje in valenje. Udeleženci so imeli priliko, praktično spoznati vsa dela v ribjem vališču, osmukanje plemen in samcev, vlaganje iker v valilnice (ali ležnice hrv.) primerno reguliranje vodnega dotoka itd. Konečno se je gospod predavatelj dotaknil tudi vprašanja prepotrebne varstva naših ribjih voda in zatiranja škodljivcev ribarstva, pri katerem treba nastopiti z vsemi sredstvi. Poslednji dan se je priredil kratek izlet v Sotesko, kjer nudi Sava-Bohinjka vse razne oblike gorskega toka. Tu je videti mnogo drstišč, posebno od postaje nizdol do mostu in pod Jezom v Stengah.

V zgodnji pomladi, ko pride čas za vlaganje zaroda v proste vode, se bo vršil drugi ribarski tečaj na Bledu, ki bo obravnaval v glavnem odgojevanje zaroda in pa umno gospodarjenje v ribjih vodah. Želeti je, da se tega tečaja udeleže poleg kmetijskih in gozdarskih strokovnjakov posebno še tudi naši kmetovalci, ki imajo priliko in veselje udeleževati se na tem, pri nas še sila zanemarjenem gospodarskem polju.

BORZA.

Zagreb, 19. Jan. (Izv.) Devize: Pešta 3050 do 3075, Berlin 155.50—157, Italija 12.70—12.90, London 1255, New York 290, Pariz 24—24.20, Praga 504.50—505, Dunaj 3.72—3.80, Zürich 57, Napoleoni 1020. — Valute: Berlin 157, Italija 1285, New York 292—293.

Curih, 19. Jan. (Izv.) Devize: Pešta 0.08, Berlin 2.70, Italija 22.45, London 21.78, New York 515, Pariz 42.20, Praga 8.70, Dunaj 0.16, Madrid, 77, Zagreb 1.75, Varšava 0.17, Holandska 18875, Bruselj 40.00. — Valute: Avstr. K. 0.09.

g Davek na poslovni promet. Glede tega davka, ki predstavlja sedaj za naše kupčijske

in obrtne kroge prevažno vprašanje in glede katerega obstoja v prizadetih krogih vsled najrazličnejših poročil v časopisih velika nejasnost, je prešla Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo v sredo od gospoda finančnega ministra dr. Kumanudija sledečo brzojavko: »O priki izpremembe pravilnika za izvršenje zakona o davku na poslovni promet se bo storilo vse, kar je mogoče, v zmislu vaših zahtev, v kolikor to dopuste meje samega zakona. Obvestite o tem svoje člane.« Hkratu je prešla Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo od Generalne direkcije neposrednih davkov sledeči dopis: »Na ustmene in pismene predstavitve zbornice ter pristojnih lokalnih trgovskih organizacij, gospodu finančnemu ministru v zadevi davka na poslovni promet je generalni direkciji neposrednih davkov po naročilu finančnega ministrstva čast, obvestiti zbornico, da se bo z ozirom na izpremembo, katere so zade. Uredbe o davku na poslovni promet v Zakonodajnem odboru Narodne skupščine o priki njenega uzakonjenja izpremenilo v nekoliko tudi izvršilni pravilnik. O priki izpremembe pravilnika se bo vodilo račun o željah in predstavah zbornice, v kolikor niso v nasprotju s samim zakonom, to zategadel, ker se mora pravilnik brezpogojno gibanje strogo v meah zakona samega. Generalni direkciji je čast, prositi zbornico, da vzame to naznanje ter da o tem obvesti lokalne organizacije svojega področja.« Predstojeca obvestila so posledica številnih prizadevanj raznih gospodarskih organizacij, katere se trudijo, da dosežejo izpremembo zakona o poslovnem prometu, katerega po njegovi strukturi smatrajo v obstoječih razmerah za praktično neizvedljivega in katerega so izvršilne naredbe še poslabšale na breme interesentov.

g Glavne rumunske banke so sledeče: Marmaros Blink & Co., Rumunska kreditna banka, Banca Romaneasca, Banca Chrisovelloni, Banca Commerciala, Banca Agricola, Banca Taranilor, Banca Cerealistilor, Banca de Sconto, Banca Ilfov, Banca Commerciale di Credit di Praga in filialka belgijske banke Banque Belge pour le Commerce Etranger.

g Cene prašičjemu mesu na Dunaju. Mastni prašiči so se prodajali po n. a. K 1420 do 1575 za kilogram žive teže.

g Cene konj na Dunaju. Na Dunaju so se prodajali dne 17. t. m. lahki konji za vprego po 90.000—130.000 n. a. K, težki konji za vprego 350.000 do 750.000 n. a. K, konjsko meso po 300—570 n. a. K za kilogram žive teže.

g Zunanja trgovina Francije. Izvoz in uvoz Francije je v letu 1921 nasproti letu 1920 znatno nazadoval. V letu 1920 je uvozila Francija blaga v skupni vrednosti fr. frankov 45.455.988.000, v prvih 11 mesecih 1921 pa za fr. fr. 20.392.200. — Izvozila je pa blaga leta 1920 v skupni vrednosti fr. fr. 24.626.842.000, v prvih 11 mesecih leta 1921 pa le za fr. fr. 19.370.781.000.

g Dohodi tobaka rešije na Češkoslovaškem so znašali v letu 1921 čistega dobička 600 milijonov čsl. kron.

g Alkoholni trust na Poljskem. Na Poljskem se bo obnovil alkoholni trust vseh velikih tovarna lkerja in enakih proizvodov.

Ljubljanske novice.

lj Za srčno kapjo je umrl v sredo zvečer ob 9. uri v Leonišču komercialni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani gospod Bela Max. Rajnki je bil rojen v Velikem Bečkereku. V Ljubljano je prišel leta 1919. Bil je znan kot strokovnjak in jako vesten delavec. Pogreb se vrši danes dopoldne ob 10. uri iz Leonišča na glavni kolodvor, odkoder prepeljejo truplo na Dunaj. Blag mu spomin!

lj Mestni reveži. Ker je občinski svet ljubljanski s tekočim letom povišal ubožne podpore na mesečnih K 100.— (za otroke na K 50.—) naj se oni mestni reveži, ki ta mesec niso prejeli zvišane podpore, takoj zgloše pri ubožnih očetih, da jim razliko naknadno izplačajo.

lj Starešinski predavanje se vrši v petek, dne 20. tm. ob 8. uri zvečer v dvorani Akad. doma. Predava t. v. Avsenek o denarnih problemih. Vabljeni tov. starešine po njih vplejani gostje in člani slov. kat. akad. društev. — Predsednik.

lj Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolice vabi gg. člane na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. točno ob 10. uri dop. v gostilni g. Mrak, Rimska c. 4. — V zadevi mežnega gibanja pomočnikov je sesanek zelo važen in za vse obvezen.

lj Zdravstveni izkaz. Od 8. do 14. januarja je umrlo v Ljubljani 33 oseb, 16 moških in 17 ženskih. Med temi je bilo 14 tujecev. Umrli so: 2 vsled življenjske slabosti, 7 na jeliki, 3 na pljučnici, 1 na grizu, 5 vsled srčne hibe, 2 vsled raka in 12 vsled drugih naravnih vzrokov smrti. Rodilo se je 12 moških in 13 ženskih, skupaj 25 otrok. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni po 1 slučaj škriateljke, grize in ošpic.

lj Samomor. Včeraj ob pol 8. uri zjutraj se je ustrelila v Metelkovi ulici 18 letna učiteljska pripravnica 14. letnika Ladica Rupnik. Ustrelila se je z 8 milimetrovskim revolverjem; krogla ji je predrila srce in mlado dekle se je zgrudilo mrtvo na t. a. Preden se je Rupnikova ustrelila, je še lepo pospravila malo sobo, v kateri je spala. Samomorilka je bila pridna, tih, učila se je vse noči in v šoli ni bila slabo k.asificirana. Staršem je samomorilka pisala pismo, v katerem jih je prosila, naj ji odpuste, ker se boji, da ne bi izdelala mature.

lj Tatvina. Dne 18. t. m. popoldne je pilo pri Olupu 7 oduščanih rezervistov iz okoličnice Tolstega Vrha in St. Jerneja. Ko so odšli, je zapazila natakarična Neža Bizjak, da je eden od teh odnesel njen 1500 kron vreden temnosivi ženski plašč.

lj »Hvala Bogu, da sem bil aretirani!« je zaklical na policiji dne 18. januarja 1922 neki F. P. z Gorenjskega. Ko se je pripeljal v Ljubljano, je izročil nekemu postrežku v varstvo skatijo in pleteno košaro. Ko je v Ljubljani opravil svoje posle in se hotel odpelati domov, se je pomotoma vsedel v mariborski vlak in izstopil v Zalogu, ko ga je sprevodnik opozoril na pomoto. V Zalogu je čakal drugega vlaka, toda ko se je odpeljal v Ljubljano, je v Zalogu pozabil svojo robo. Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je nato tako razgrajal in zabavjal čez južno železnico, da so ga aretirali, a obenem so telefonično izvedeli, da se je pogrešana roba v Zalogu našla. »Hvala Bogu, da sem bil aretirani!« je mož zaklical, ko

so mu na policijski direkciji vrnil njegove reči. Najstarejši kriminalisti na ljubljanski policijski direkciji zatrjujejo, da so zdaj prvič našli na človeka, ki je bil hvaležen za to, da so ga aretirali.

Ij Pričeti tri suknji. V kavarni Evropa je bila 18. t. m. ukradena suknja, vredna 2600 K. Ob 2. uri ponoči je na policijsko aretirala na glavnem kolodvoru bivšega natakarja, 24 krat predkaznovanega Celjana Edvarda Pogačnika in mu odvzela v kavarni Evropa ukradeno suknjo. Pogačnik je izvedel tudi velike goljufije v ptujski okolici, kjer se je predstavil za vinskega trgovca. V Ptuj je nedavno ukradel kolo, vredno 4000 kron.

Katoliški vestnik.

c Pred obredno kongregacijo. Obredna kongregacija v Rimu preiskuje sedaj te-le stvari: čudeže na priprošnje francoskega župnika Vianneya; predloge za proglasitev blaženim: Marije Jezusove Deluil-Martiny, kapucina Inocenza da Berzo, barnabitskega duhovnika Jerneja Canale in Marije Crocifisse di Rosa.

c Kongregacija Sv. Oficija je postavila znano prestavo sv. pisma nove zaveze cistercijskega patra, profesorja in učenjaka dr. Nivanda Schlöglja, na indeks.

Učiteljski vestnik.

Slomškova zveza za Ljubljano ima zborovanje v petek, dne 20. januarja t. l. v št. Jakobski dekliški šoli. Začetek točno ob pol 6. uri zvečer. Udeležba obvezna! — Predsednik.

Dijaški vestnik.

d Orlice-dijakinje! Danes ob pol 6. uri prišemo zopet z redno telovadbo. Prinesite s seboj telovadne črevlje. —

Natčelnica.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Petek, 20. januarja: zaprto.
Sobota, 21. januarja: Revizor. Red B.
Nedelja, 22. januarja, popoldne ob 3. uri: Peterčkov poslednje sanje. Izven reda.
Nedelja, 22. januarja, zvečer ob 8. uri: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven reda.
Ponedeljek, 23. januarja: Revizor. Red E.
Torek, 24. januarja: zaprto.

OPERA.

Petek, 20. januarja: Labodje jezero. Red B.
Sobota, 21. januarja: Trubadur. Red E.
Nedelja, 22. januarja: Tosca. Izven reda.
Ponedeljek, 23. januarja: zaprto.
Torek, 24. januarja: Trubadur. Red C.

Prosveta.

pr Mentor. Leto VII. 1922. Stev. 1.—2. ima sledečo vsebino: † Kralj Peter I. Osvoboditelj. — F. S. Finžgar: Praznična misel. — Dr. J. Pregelj: Katoliškega diaka molitev. — Dr. J. Pregelj: Arcana febris. — Fr. Omerza: Ajshilova Orestija: Agamemnon. — Ivan Dolenc: Skozi Dardanijsko Negotino. — Narte Velikonja: Uživanje literarne umetnine. — Dr. Ivan Pregelj: Iz moderne. — Fr. Omerza: Homerjeva Iliada. Spev XIII. — † I. Jeretina: Teška ura. — Miran Jarc: O človek. — Drobiž. — Mentor je ostal na višini prejšnjih letnikov in ustreza ne samo potrebam srednješolskega dištva, ampak ga bo tudi starejša razumnost rado brala. Mentor je v Jugoslaviji edini list te vrste, ki nudi dijakom lepo zabavo in pogleditev šolskega študija, pa tudi odraslemu izobražencu nudi prijetno berilo iz nekdanjih in sedanjih časov. — Mentor izhaja v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano kot dvomesečnik in stane za dijake 10 Din., za druge naročnike 20 Din. na leto.

pr »Iz mojega življenja« je naslov enemu izmed najboljših del češkega skladatelja, očeta »Prodanca neveste«, Bedriha Smetane. Znano je, da je slavni komponist v zadnjih letih svojega življenja popolnoma oglešil. To delo je ravno ob tem času napisal in je v tej skladbi v tonih izrazil usodo svojega življenja. Sam opisuje to delo v nekem svojem pismu z dne 12. aprila 1878. — V prvem stavku izraža skladatelj ljubezen do umetnosti, katero je občutil že v svojih mladostnih letih. Neutešeno hrepenenje ga je gnalo po nečem višjem, a porajala se mu je tudi težka slutnja po bližajoči se grozni nesreči. Veselo mladostno razpoloženje nam slika Smetana v svojem drugem stavku. S priručnimi izrazi nam pripoveduje, kako je ljubil ples in s kako radostjo je pisal svoje prve skladbe, skoro izključno plešne komade, svoje »Skočnice«. — Tretji stavek nas povzede že v njegovo zrelo dobo. V dobo samozavesti, v dobo dela. Smetana ljubejo opisuje blaženi čas prve ljubezni do devojke, ki je pozneje postala njegova soproga. — V četrtem stavku »Vivace« izraža avtor spoznanje narodne glasbe in pa veselje nad vsemi doseženimi uspehi. Ob koncu tega stavka pa začujemo ne enkrat skozi več taktov zvoneči »er«, to je oni ton, kateri je neprenehoma zvenel avtorju pred onim usodopolnim momentom, ko je popolnoma izgubil sluh. Nato sledi bolesten spomin na njegovo začetno dobo, tu pa tam še šibek žarek upanja o zopetnem ozdravljenju. A vse je zaman, udal se je svoji neizogibni usodi.

pr »Iz mojega življenja« t. k. kvartel, izvajajo naši »Zikovci« na svojem tretjem komornem večeru dne 23. t. m. v Filharmonični dvorani. Vstopnice v pisarni Glasbene Matice.

pr Odkritje najstarejših indijskih dram. Znan raziskovalec Le Log je v Turkestanu našel več indijskih fragmentov, pisanih na palmih listih. Dokazano je, da so ti rokopiisi odlomki starih indijskih dram in da izhajajo iz 2. stoletja.

pr Richard Strauß, znan dunajski komponist, se je nedavno mudil v Ameriki, kjer je priredil več koncertov. Zaslužil je 48.000 dolarjev. Sedaj

postuje s prav velikim uspehom v Londonu, od koder tudi ne bo odšel praznih rok.

pr Razstava literarne zapuščine Grillparzerjeve. 21. t. m. bo na Dunaju slovesna otvoritev razstave Grillparzerjeve literarne zapuščine. V soboto, 21. t. m. poteče namreč ravno 50 let, odkar je umrl Grillparzer, ki je v svoji oporoki odredil, da se njegova zapuščina ne sme pregledati in obelodaniti, predno ne poteče 50 let po njegovi smrti.

pr Nestor poljskih pesnikov Zygmunt Serecki je pretekli teden umrl. Bil je eden najbolj znanih dramatikov. Od njegovih pesnitve je najbolj znana »Saklana gorca«.

Turistika in sport.

Smuški tečaj v Ljubljani. Prvi pouk »Za breznamit« v soboto, dne 21. t. m. popoldne ob 14. uri 30 min.—17. ure. —

I. veliki smučarski izlet na Gradišče 706 m nad Višnjo goro se bo vršil v nedeljo, dne 22. t. m. Odhod z jutranjim vlakom iz glavnega kolodvoza ob 6 uri 34 min. jutraj v Višnjo goro, odhod skupni čez Vrh na Gradišče (5 min.) Prekrasen, obširen smučarski svet z divno alpsko panoramo! Teren lahek! Vabimo vse smučarje, dame in gospode, novince kot staro gardo, da se polnoševilno udeležijo tega letošnjega prvega velikega smučarskega zbora, da se spoznajo in dogovorimo glede nadaljnjih smučarskih prireditvev. — Po zboru: Odhod »Stare garde« na trening proti Kucelju 748 m, na Gradišču pa vežbanje novincev (prve elementarne vaje). — Proviant za opoldan vsak seboj! Ob 17. uri 30 min. povratek v Višnjo goro (ter eventualno večerja) — in z vlakom v Ljubljano (dohod ob 20. uri 20 min.).

Plebiscit v Vilnu in naša „diplomacija“.

Poljska republika, ki je tekom zadnjih dveh let imela toliko neprimlik in nesreč pri plebiscitih, je doživela na svoji vzhodni meji zadnji veliki plebiscit: Šlo je za to, ali se Vilno in njegova okolica, kot je to določila Liga Narodov, sploh priklapi Poljski in če se, v kaki obliki. Pri plebiscitu se je 55 odstotkov prebivalstva izjavilo za Vilno.

Poljaki so naredili s svojimi plebisciti zelo žalostne skušnje, po čegavi krivdi ne bomo sodili. Gotovo pa je, da so jim pri tem razne antantne komisije veliko škodovala, deloma celo namenoma. Umevno je, da Poljaki mislijo o takih antantnih komisijah približno tako kot mi o koroški plebiscitni komisiji in jim moremo po naših lastnih skušnjah dati prav.

Na dan vilenskega plebiscita se je »slučajno« pojavila v Vilnu tudi taka komisija, ki ima sicer svoj sedež v Kovnu, ki pa se vendar ni zbalala truda in napa, da je na

ta dan prišla v Vilno. Sestavljena pa je bila ta komisija iz treh članov: Tsutsui, japonski oficir, Lasić, »Serb«, kakor ga nazivajo poljski časopisi, kot tajnik, in še en francoski oficir, Lasić baže kot tajnik komisije.

Poljska javnost je to komisijo pogledala takoj po strani in palo je že precej pikirih opazk na njen račun. Kdor ne verjame, naj prebere oficirsko »Rzeczpospolita« št. 9 od letošnjega leta. Veselja komisija ni naredila nikomur, samo vilenske Jude je zelo prijetno presenetila...

Ne vemo sicer, po kakem srečnem slučaju je enkrat prišla tudi Jugoslavija do časti, da se v obliki take komisije vtika v stvari, ki je prav za prav nič ne brigajo. Pravijo, da včasih tudi slepa kura najde zrno.

Kdor si je pa izmisli ta korak, gotovo ni naredil prav nobene usluge Jugoslaviji. Nimamo prav nobenega povoda, da bi se vrtikali v obmejne spore, ki jih ima Poljska s svojimi vzhodnimi sosedi. Poljska že ve, kje so njeni interesi. Poleg tega pa moramo priznati, da je poljsko časopisje pisalo o koroškem plebiscitu v veliki svoji večini v tonu, ki nam ni bil samo simpatičen, ampak večkrat naravnost prirčen. Pa ne samo ob času koroškega plebiscita, tudi drugače nam je poljsko časopisje zelo naklonjeno, le redke so izjeme, kjer se naše slabosti in napake razlagajo hudomušno. Poljska javnost nam je torej zelo naklonjena in bi nam bila še bolj, ako bi naše varšavsko poslaništvo umelo vsaj malo organizirati spoznavanje Jugoslavije v poljskem časopisju.

Zgoraj omenjeni slučaj pa prav gotovo ne bo dobro vplival na poljsko javnost. Enemu časopisu bodo sledile novice v drugih dnevnikih in naša diplomatska zastopniki ne bo dosegel drugega, kot da se bo dajal po nepotrebnem ljudem v zobe.

Interesantno bi pa bilo, če bi se dalo izvedeti, ali naši odgovorni diplomatični krogi sploh vedo, da ima naša država zastopnike v takih severnih komisijah Lige Narodov. Dvom o tem je upravičen, ako pomislimo na krasno organizacijo naše diplomatske službe.

Kaj je Egafluid - to se zna! Lekarnar Feller - Stubica!

Razne novice.

r Skriti nemški topovi. Ententa je še vedno v velikem trahu pred Nemci. Komisija alirancev je nedavno zasledila 247 havbic, skritih v neki tovarni blizu Dresdene. Par tednov poprej pa v isti tovarni 342 havbic kalibra 10,5. Tako je samo na tem kraju število havbic sedemkrat večje, kot je bilo določeno na mirovni konferenci.

r Zvižgajoči zajec. Ekspedicija — angleška seveda — ki namerava letos na vrh Everesta, najvišje gore na svetu — 29.140 čevljev — je v višini 26.600 čevljev, do kamor je do jeseni dospela, našla na zajca, ki zvižgajo. Kakšno »zvižga« zvižga tak zajec, poročilo ne omenja.

Trije izvežbani žagarji iščejo službe na železnih lesenih jarmih. Večji vsa žagarskega popravila. Naslov pove uprava lista pod št. 227.

POUK v italijan. jeziku želi MLADENIC. Ponudbe pod »ITALIJANSKI JEZIK« na upravnistvo »Slovenec«. 220

Knjigovodkinja, samostojna, : zmožna : vseh pisarniških del za podjetje na deželi, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov pove An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Išče se za veliko žago v Bosni: 5 samostalnih, zmožnih žagarjev (Gat'ermeister); 2 posebno zmožna žagarja, kateri bi pozneje bila tudi kot žagarska mojstra večja, in 3 brusarje (Schleifer). — Natančneje se poizve pri tvrdki D. RAKUSCH, veletrgovina z železino, CELJE. 188

kraste, lišaje odstrani pri človeku in živalih Naftomazilo, ki je brez duha in ne muže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 5 Din. pri T. NKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Kupim HARMONIJO! Pišite na ŽUPNI URAD KRKA pri Slični. 205

Zaičje kože kupuje po najvišji ceni tovarna klobukov »ŠEŠIR« d. d. v ŠKOFJI LOKI.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 3 Din.)

BATERIJE ZA ŽEPNE SVETILKE:

A. Stadler, Sv. Petra cesta št. 23.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabice Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

KLEPARJI:

Korn T., Poljanska cesta št. 8.

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

KNJIGARNE:

Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:

Olup Josip, Pod Trančo.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

PISALNI STOROJI IN POTREBŠČINE:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

SOBNO SLIKARSTVO:

Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.

TELOV. POTREBŠČINE IN KLOBUKI:

Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLČNIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Erjavce & Turk pri zlati lopatic, Valva-zorjev trg št. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:

Seličar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10.

(Cena in točno.)

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV:

Cihlar Josip, Dunajska cesta št. 67.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Kupim

gostilno ali trgovino

v okolici Jesenice, Radovljice ali Trbiča. Eventualno vzajem v najem. — Ponudbe prosim poslati takoj na upravo »Slovenec« pod »Trgovce 217«.

Več mladih lovskih psov

po 6 tednov starih, je na prodaj. Cena po dogovoru. — Vpraša se pri lastniku: ANTON ZUMER posestnik in trgovec na Javorniku, Gorenjsko. 223

Hipotečno posojilo

se išče za poslopje, zemljišče in industrijalno podjetje, vredno okoli osem milijonov kron, na prvem mestu.

Ponudbe na pisarno ADVOKATA MÜLLERJA V MARIBORU.

Zahvala.

Vsem, ki ste izkazali blagopokojnemu gospodu

Karolu Šavniku

poslednjo čast, nam pa toliko ganljivega sožalja, se toplo zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni kranjskemu prebivalstvu, v prvi vrsti gospodu županu Pircu, od čegar mnogobrojnih dokazov pietete nam ostane zlasti njegov izbrani in srčni nagrobni govor v trajnem spominu, Narodni čitalnici za mile nagrobnice, Gasilnemu in reševalnemu društvu za častno stražo, Sokolu, vsem drugim društvom in deputacijam, šolam, okoličanom, prav iskreno pa tudi odličnim udeležnikom in dragim prijateljem iz Ljubljane in od drugod.

V Kranju, dne 18. januarja 1922.

žalujoči ostali.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj, Brežicah in v Kranju.

Delniška glavnica K 50.000.000.

Rezerve K 45.000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče

posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzojavni naslov:

Banka, Ljubljana. — Telefon št. 261 in 413.

Naš dolgoletni in priljubljeni gospod

BELA MAX

Komercialni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe je včeraj, dne 18. t. m., ob 9. uri zvečer, po dolgotrajni mučni bolezni nenadoma preminul.

Izvrstnemu, nepozabnemu tovarišu, oziroma predobremu predstojniku ohranimo blag in trajen spomin!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1922.

Uradništvo Trboveljske premogokopne družbe.

Uradništvo Prometnega zavoda za premog naznanja tužno vest, da nam je naš dobri in priljubljeni gospod upravni svetnik

Bela Max

dne 18. t. m. zvečer prerano umrl.

Ohranimo ga v trajnem, blagem spominu!

V Ljubljani, dne 22. januarja 1922.

Upravni svet in ravnateljstvo Prometnega zavoda za premog d.d. v Ljubljani naznanja tužno vest, da je dne 18. t. m. ob 9. uri zvečer, po dolgotrajni mučni bolezni nenadoma umrl njegov velezaslužni upravni svetnik, gospod ravnatelj

BELA MAX

Truplo blagopokojnika se prepelje dne 20. januarja ob 10. uri dopoldne iz Leonišča na glavni kolodvor in od tam na Dunaj.

Blagopokojnika priporočamo v blag spomin!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1922.

Upravni svet in ravnateljstvo Trboveljske premogokopne družbe javljata tužno vest, da je po dolgi, težki bolezni nenadoma preminul za družbo velezaslužni komercialni ravnatelj, gospod

BELA MAX

dne 18. januarja 1922 ob 9 zvečer.

Truplo blagopokojnika se prepelje dne 20. januarja ob 10 dopoldne iz Leonišča na glavni kolodvor in od tod na Dunaj.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1922.